

2016. évi CV. törvény

a Nemzetközi Vasúti Árufuvarozásról szóló Megállapodás (SzMGSz) és Mellékletei 2015. és 2016. évi módosításaival egységes szerkezetben történő kihirdetéséről¹

(A Nemzetközi Vasúti Árufuvarozásról szóló Megállapodás és Mellékleteinek 2015. évi módosításai Magyarország vonatkozásában 2015. július 1-jén léptek nemzetközi jogilag hatályba, 2016. évi módosításai 2016. július 1-jén léptek nemzetközi jogilag hatályba.)

1. § Az Országgyűlés a Nemzetközi Vasúti Árufuvarozásról szóló Megállapodást (SzMGSz) és Mellékleteit a 2015. és 2016. évi módosításaival egységes szerkezetben e törvénnyel kihirdeti.

2. § Az SzMGSz 2015. és 2016. évi módosításaival egységes szerkezetbe foglalt hiteles orosz nyelvű szövege, valamint annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„СОГЛАШЕНИЕ О МЕЖДУНАРОДНОМ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ГРУЗОВОМ СООБЩЕНИИ (СМГС)

В целях организации перевозок грузов в прямом международном железнодорожном сообщении министерства, ведающие железнодорожным транспортом²:

Азербайджанской Республики,

Республики Албания,

Исламской Республики Афганистан,

Республики Беларусь,

Республики Болгария,

Венгрии,

Социалистической Республики Вьетнам,

Грузии,

Исламской Республики Иран,

Республики Казахстан,
Китайской Народной Республики,
Корейской Народно-Демократической Республики,
Кыргызской Республики,
Латвийской Республики,
Литовской Республики,
Республики Молдова,
Монголии,
Республики Польша,
Российской Федерации,
Словацкой Республики,
Республики Таджикистан,
Туркменистана,
Республики Узбекистан,
Украины,
Эстонской Республики

(далее именуемые Сторонами) в лице своих уполномоченных заключили между собой Соглашение о нижеследующем:

РАЗДЕЛ I

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1

Предмет Соглашения

Настоящим Соглашением устанавливается прямое международное железнодорожное сообщение для перевозок грузов по железным дорогам:

Азербайджанской Республики,
Республики Албания,

Исламской Республики Афганистан,
Республики Беларусь,
Республики Болгария,
Венгрии,
Социалистической Республики Вьетнам,
Грузии,
Исламской Республики Иран,
Республики Казахстан,
Китайской Народной Республики,
Корейской Народно-Демократической Республики,
Кыргызской Республики,
Латвийской Республики,
Литовской Республики,
Республики Молдова,
Монголии,
Республики Польша,
Российской Федерации, Словацкой Республики,
Республики Таджикистан,
Туркменистана,
Республики Узбекистан,
Украины,
Эстонской Республики.

Интересы этих государств представляют министерства, ведающие железнодорожным транспортом, заключившие настоящее Соглашение³.

Статья 2

Термины

В понимании настоящего Соглашения нижеприведенные термины означают:

автомобильное транспортное средство (АТС) - грузеный автомобиль, автопоезд, прицеп, а также автомобиль, автопоезд, прицеп в порожнем состоянии до или после их использования для перевозки груза по железной дороге;

валюта тарифа - денежная единица, в которой выражена ставка тарифа;

владелец вагона - лицо, владеющее вагоном на праве собственности или ином правовом основании и внесенное в качестве такового в реестр транспортных средств в соответствии с национальным законодательством;

груз - товар, вагон в качестве транспортного средства, не принадлежащий перевозчику, и другие объекты, принимаемые к перевозке с оформлением договора перевозки;

договорный перевозчик - перевозчик, который заключил с отправителем договор перевозки в соответствии с настоящим Соглашением;

железная дорога - инфраструктура, расположенная на территории одного государства;

интермодальная транспортная единица (ИТЕ) - контейнер, съемный автомобильный кузов, полуприцеп, предназначенные для перевозки грузов двумя или более видами транспорта без перегрузки самого груза при смене вида транспорта;

инфраструктура (железнодорожная инфраструктура) - технический комплекс, включающий в себя железнодорожные пути общего пользования, железнодорожные станции, иные сооружения и устройства, обеспечивающие функционирование этого комплекса, с использованием которого перевозчики осуществляют перевозки грузов;

неустойка (штраф, пеня) - твердая денежная сумма или денежная сумма, выраженная в процентах от суммы обязательства, которую участник перевозки обязан выплатить другому участнику в случае нарушения обязательств, вытекающих из договора перевозки;

отправитель - лицо, предъявившее груз к перевозке и указанное в накладной в качестве отправителя груза; *отправка* - груз, принятый к перевозке по одной накладной от одного отправителя на одной станции отправления в адрес одного получателя на одну станцию назначения;

перевозка груза - перевозка груза в прямом международном железнодорожном сообщении и перевозка груза в прямом международном железнодорожно-паромном сообщении;

перевозка груза в прямом международном железнодорожном сообщении - перевозка железнодорожным транспортом по территории двух или более государств груза по единому документу (накладной), оформленному на весь маршрут следования;

перевозка груза в прямом международном железнодорожно-паромном сообщении - перевозка груза в прямом международном железнодорожном сообщении с участием водного транспорта при условии, что груз от станции отправления до станции назначения следует в вагоне или на своих осях;

перевозочные приспособления - средства, предназначенные для размещения, крепления, обеспечения сохранности перевозимого груза;

перевозчик - договорный перевозчик и все последующие перевозчики, участвующие в перевозке груза, в том числе по водному участку пути в международном железнодорожно-паромном сообщении;

пломба - контрольный элемент, являющийся составной частью единой конструкции, целостность которой подтверждает отсутствие доступа к грузу через пломбируемые конструкционные отверстия вагона, ИТЕ или АТС. Под пломбой также понимается запорно-пломбировочное устройство (ЗПУ);

последующий перевозчик - перевозчик, который, вступая в договор перевозки (заключенный договорным перевозчиком), принимает груз от договорного перевозчика или от другого последующего перевозчика для его дальнейшей перевозки;

получатель - лицо, указанное в накладной в качестве получателя груза;

провозные платежи - платежи, включающие в себя провозную плату, плату за проезд проводника, водителя автопоезда, дополнительные сборы и другие платы, возникшие за период от заключения договора перевозки до выдачи груза получателю, в том числе связанные с перегрузкой груза или перестановкой тележек;

тариф - система ставок и правила исчисления провозных платежей, определяющие размер провозных платежей;

управляющий инфраструктурой - лицо, оказывающее перевозчикам услуги по использованию инфраструктуры;

участник перевозки - отправитель, перевозчик, получатель.

Статья 3

Применение Соглашения

§ 1. Настоящее Соглашение устанавливает единые правовые нормы договора перевозки груза в прямом международном железнодорожном сообщении и в прямом международном железнодорожно-паромном сообщении.

§ 2. Перевозки грузов в прямом международном железнодорожном сообщении производятся между станциями, которые открыты для выполнения грузовых операций в соответствии с национальным законодательством Сторон настоящего Соглашения, а в прямом международном железнодорожно-паромном сообщении - с участием водного участка пути, объявленного Сторонами для таких перевозок.

§ 3. Если Стороны являются одновременно участниками других международных соглашений, устанавливающих правовые нормы о договоре перевозки грузов железнодорожным транспортом, то перевозки между станциями железных дорог этих Сторон могут осуществляться на условиях этих соглашений.

Статья 4

Способ перевозки

Если станция отправления и станция назначения груза расположены на железных дорогах разной ширины колеи, то перевозка, в зависимости от технических возможностей, может осуществляться следующими способами: с перегрузкой груза из вагонов одной ширины колеи в вагоны другой ширины колеи, с перестановкой вагонов на тележки другой ширины колеи или с применением раздвижных колесных пар.

Статья 5

Применение национального законодательства

При отсутствии соответствующих положений в настоящем Соглашении применяется национальное законодательство той Стороны, в которой правомочное лицо реализует свои права.

Статья 6

Право императивного характера

Любое условие договора перевозки, непосредственно или косвенно отступающее от условий настоящего Соглашения, недействительно и лишено законной силы, за исключением случаев, оговоренных настоящим Соглашением. Недействительность таких условий не влечет за собой недействительность других условий договора перевозки.

Статья 7

Преддоговорное согласование перевозок

Преддоговорное согласование перевозок осуществляется до заключения договора перевозки в следующем порядке:

- между отправителем и договорным перевозчиком - в соответствии с национальным законодательством;

- между договорным и последующими перевозчиками - в соответствии с согласованным ими порядком.

Статья 8

Правила перевозок грузов

§ 1. Порядок применения условий настоящего Соглашения, а также специальные условия перевозок отдельных видов грузов устанавливаются Правилами перевозок грузов (приложение 1 к настоящему Соглашению). Договором между отправителем, получателем и перевозчиками, участвующими в перевозке, могут устанавливаться особые условия перевозки груза. Эти особые условия имеют приоритет по отношению к условиям, изложенным в Правилах перевозок грузов.

§ 2. Правила перевозок грузов содержат детализированные стандартные решения и процедуры, обеспечивающие единообразное толкование и применение статей настоящего Соглашения.

Статья 9

Перевозка опасных грузов

§ 1. Перевозка опасных грузов осуществляется в соответствии с Правилами перевозок опасных грузов (приложение 2 к настоящему Соглашению). Соответствующие статьи настоящего Соглашения и Правила перевозок грузов, указанные в статье 8 «Правила перевозок грузов» настоящего Соглашения, применяются в части, не оговоренной Правилами перевозок опасных грузов.

§ 2. При перевозке опасных грузов в прямом международном железнодорожно-парном сообщении должны также соблюдаться требования Международного кодекса морской перевозки опасных грузов (МК МПОГ).

Статья 10

Размещение и крепление грузов

§ 1. Размещение и крепление грузов в вагонах колеи 1520 мм производится в соответствии с Техническими условиями размещения и крепления грузов (приложение 3 к настоящему Соглашению), если перевозчиками не были согласованы другие условия.

§ 2. Размещение и крепление грузов в крытых вагонах колеи 1435 мм и 1000 мм производится в соответствии с национальным законодательством, действующим в месте погрузки, если перевозчиками не были согласованы другие условия, а на открытом подвижном составе - в соответствии с условиями, согласованными между перевозчиками, производящими перевозку грузов в вагонах данной колеи.

Статья 11

Правила перевозки вагона, не принадлежащего перевозчику, как транспортного средства

§ 1. Порядок применения условий настоящего Соглашения в отношении использования вагона, не принадлежащего перевозчику, как транспортного средства устанавливается Правилами перевозки вагона, не принадлежащего перевозчику, как транспортного средства (приложение 4 к настоящему Соглашению), а в части, не оговоренной Правилами перевозки вагона, не принадлежащего перевозчику, как

транспортного средства - Правилами перевозок грузов, указанными в статье 8 «Правила перевозок грузов» настоящего Соглашения.

§ 2. Правила перевозки вагона, не принадлежащего перевозчику, как транспортного средства содержат детализированные стандартные решения и процедуры, обеспечивающие единообразное толкование и применение статей настоящего Соглашения.

Статья 12

Информационное руководство

§ 1. Информационное руководство содержит сведения о железнодорожной инфраструктуре и водных участках пути, используемых при перевозках грузов на условиях настоящего Соглашения, а также сведения о перевозчиках, производящих такие перевозки (приложение 5 к настоящему Соглашению).

Сведения, внесенные в Информационное руководство, являются общедоступными и считаются публично достоверными.

§ 2. Изменения и дополнения в структуру Информационного руководства вносятся в порядке, установленном для внесения изменений и дополнений в настоящее Соглашение.

§ 3. Изменения и дополнения сведений Информационного руководства производятся по заявлению Сторон. Каждая из Сторон направляет Комитету ОСЖД заявление об изменении и дополнении сведений о железнодорожной инфраструктуре своего государства, водных участках пути и о перевозчиках, зарегистрированных на территории своего государства и участвующих в международных перевозках. Сведения, на основании которых Комитет ОСЖД вносит изменения и дополнения в Информационное руководство, предоставляются не позднее чем за 30 дней до их вступления в силу.

Комитет ОСЖД размещает информацию об изменениях и дополнениях сведений в Информационное руководство на веб-сайте ОСЖД в течение 3 дней после их получения с указанием срока вступления в силу.

Статья 13

Перевозка грузов с применением накладной ЦИМ/СМГС

Перевозка грузов может осуществляться с применением накладной ЦИМ/СМГС. Образец накладной, а также правила по ее заполнению и применению содержатся в Руководстве по накладной ЦИМ/СМГС (приложение

6 к настоящему Соглашению). Правила перевозок грузов, указанные в статье 8 «Правила перевозок грузов» настоящего Соглашения, применяются в части, не оговоренной в Руководстве по накладной ЦИМ/СМГС.

РАЗДЕЛ II

ДОГОВОР ПЕРЕВОЗКИ

Статья 14

Договор перевозки

§ 1. В соответствии с договором перевозки перевозчик обязуется за плату перевезти вверенный ему отправителем груз до станции назначения по маршруту, согласованному отправителем и договорным перевозчиком, и выдать его получателю.

§ 2. Перевозчик осуществляет на условиях настоящего Соглашения перевозку груза, если:

- 1) перевозчик или отправитель располагает транспортными средствами, которые необходимы для осуществления перевозки;
- 2) отправитель выполняет условия настоящего Соглашения;
- 3) осуществлению перевозки не препятствуют обстоятельства, которые перевозчик не может предотвратить и устранение которых от него не зависит;
- 4) перевозка согласована перевозчиками по маршруту следования груза.

§ 3. Заключение договора перевозки подтверждается накладной.

§ 4. Неверные или неточные сведения, внесенные в накладную, а также утрата накладной перевозчиком не влияют ни на существование, ни на действительность договора перевозки.

§ 5. Каждый последующий перевозчик, принимая к перевозке груз вместе с накладной, вступает тем самым в договор перевозки и принимает на себя возникающие по нему обязательства.

§ 6. Вагон для перевозки груза предоставляет перевозчик или отправитель.

Для перевозки предоставляются вагоны, допущенные к обращению в международном сообщении.

Статья 15

Накладная

§ 1. В накладной должны содержаться следующие сведения:

- 1) наименование отправителя и его почтовый адрес;
- 2) наименование получателя и его почтовый адрес;
- 3) наименование договорного перевозчика;

- 4) наименование железной дороги и станции отправления;
- 5) наименование железной дороги и станции назначения;
- 6) наименование пограничных станций переходов;
- 7) наименование груза и его код;
- 8) номер отправки;
- 9) род упаковки;
- 10) количество мест груза;
- 11) масса груза;
- 12) номер вагона (контейнера), кем предоставлен вагон для перевозки груза (отправителем или перевозчиком);
- 13) перечень сопроводительных документов, приложенных отправителем к накладной;
- 14) об оплате провозных платежей;
- 15) количество и знаки пломб;
- 16) способ определения массы груза;
- 17) дата заключения договора перевозки.

§ 2. В накладной кроме сведений, перечисленных в § 1 настоящей статьи, в случае необходимости должны содержаться следующие сведения:

- 1) наименования последующих перевозчиков;
- 2) заявления отправителя, касающиеся груза;
- 3) припортовые железнодорожные станции и порты передачи на водный транспорт;
- 4) иные сведения, предусмотренные Правилами перевозок грузов.

§ 3. Бланки накладной печатаются, и заполнение накладной производится на одном из рабочих языков ОСЖД (китайском, русском), а именно:

- при перевозке в/из Азербайджанскую Республику, Республику Беларусь, Республику Болгария, Венгрию, Грузию, Исламскую Республику Иран, Республику Казахстан, Кыргызскую Республику, Латвийскую Республику, Литовскую Республику, Республику Молдова, Монголию, Республику Польша, Российскую Федерацию, Словацкую Республику, Республику Таджикистан, Туркменистан, Республику

Узбекистан, Украину, Эстонскую Республику или транзитом через них - на русском языке;

- при перевозке из Социалистической Республики Вьетнам, Китайской Народной Республики и Корейской Народно-Демократической Республики - на китайском языке;

- при перевозке в Социалистическую Республику Вьетнам, Китайскую Народную Республику и Корейскую Народно-Демократическую Республику из Российской Федерации и Республики Казахстан или транзитом через них - на русском языке.

Бланки накладной, а также заполнение всех или отдельных граф накладной могут иметь перевод на другой язык.

По согласованию между участниками перевозки заполнение накладной может производиться на любом другом языке.

§ 4. Накладная может быть оформлена в виде электронной накладной. Электронная накладная выполняет функции бумажной накладной и представляет собой набор данных в электронном виде, идентичный набору данных бумажной накладной.

Статья 16

Ответственность за сведения, внесенные в накладную

§ 1. Отправитель обеспечивает правильность сведений и заявлений, указанных им в накладной. Он несет ответственность за все последствия от неправильного, неточного или неполного указания этих сведений и заявлений, а также от их внесения в несоответствующую графу накладной. Если в соответствии с положениями настоящего Соглашения перевозчик записывает в накладную указания отправителя, то считается, что он действует от имени отправителя, если не будет доказано противоположное.

§ 2. Если до заключения договора перевозки перевозчик обнаружит в накладной неправильные, неточные или неполные сведения, то отправитель обязан составить новую накладную, если согласно Правилам перевозок грузов исправление сведений и заявлений, указанных в накладной, не допускается.

§ 3. Отправитель уплачивает перевозчику неустойку, если после заключения договора перевозки перевозчик обнаруживает неправильность, неточность или неполноту указанных отправителем в накладной сведений и заявлений и при этом устанавливает, что:

1) в составе груза были приняты предметы, не допускаемые к перемещению через государственную границу хотя бы в одном из государств, по территории которого должна осуществляться перевозка;

2) был принят к перевозке опасный груз с нарушением условий его перевозки;

3) при погрузке груза отправителем был допущен перегруз вагона сверх его грузоподъемности;

- 4) занижен размер провозных платежей;
- 5) возникли обстоятельства, угрожающие безопасности движения.

Неустойка по пунктам 1, 2, 4, 5 настоящего параграфа взыскивается в соответствии с предписаниями статьи 31 «Уплата провозных платежей и неустоек» в пятикратном размере провозной платы, причитающейся перевозчику, обнаружившему такое нарушение.

Неустойка по пункту 3 настоящего параграфа взыскивается в соответствии с предписаниями статьи 31 «Уплата провозных платежей и неустоек» в пятикратном размере провозной платы за перевозку излишка массы груза, причитающейся перевозчику, обнаружившему этот излишек.

Предусмотренные настоящим параграфом неустойки перевозчик вправе взыскивать независимо от возмещения возможного ущерба и других неустоек, уплачиваемых отправителем или получателем в соответствии с условиями настоящего Соглашения.

Статья 17

Объявление ценности груза

§ 1. По согласованию между перевозчиком и отправителем перевозка груза может производиться с объявлением ценности груза.

§ 2. Перевозчик имеет право потребовать дополнительную плату за объявление ценности груза.

Статья 18

Тара, упаковка и маркировка

§ 1. Грузы, нуждающиеся в таре или упаковке для предохранения их от утраты, повреждения, порчи и снижения качества при перевозке, для предохранения от повреждения, загрязнения транспортных средств или других грузов, а также во избежание нанесения вреда здоровью людей, животным, окружающей среде и железнодорожной инфраструктуре должны предъявляться к перевозке в таре или упаковке, обеспечивающей эти требования.

§ 2. Отправитель обязан обеспечить правильность маркировки, наклеек или бирок, нанесенных на места груза или прикрепленных к ним, а также наклеек, помещенных им на вагоны, ИТЕ и АТС.

§ 3. Если при наружном осмотре тары (упаковки) предъявленного к перевозке груза будут замечены недостатки, которые вызывают опасения невозможности перегрузки, утраты, недостачи, повреждения (порчи) груза и транспортных средств, перевозчик отказывается в приеме груза к перевозке или принимает его к перевозке на особых договорных условиях.

Если состояние тары или упаковки груза не позволяет его дальнейшую перевозку, то с грузом поступают согласно предписаниям статьи 28 «Препятствия к перевозке и выдаче груза».

§ 4. Отправитель несет ответственность за последствия отсутствия или неудовлетворительного состояния тары или упаковки, а также за последствия отсутствия или неправильности маркировки, наклеек или бирок, в частности, он должен возместить перевозчику причиненный вследствие этого ущерб.

Статья 19

Погрузка груза и определение его массы

§ 1. Погрузка груза должна производиться в технически исправные, годные для перевозки данного груза и очищенные вагоны.

§ 2. Национальным законодательством страны отправления определяется, кем должна производиться погрузка груза в вагон - перевозчиком или отправителем.

Погрузка груза в ИТЕ и АТС производится отправителем.

§ 3. Лицо, производящее погрузку, несет ответственность за определение пригодности вагонов для перевозки конкретного груза, соблюдение технических требований по размещению и креплению грузов в вагонах, ИТЕ и АТС, а также за все последствия неудовлетворительной погрузки.

§ 4. Если в накладной отсутствуют сведения о том, кем погружен груз, то считается, что он погружен отправителем.

§ 5. Определение массы груза производится в соответствии с Правилами перевозок грузов.

Статья 20

Пломбирование

§ 1. Для пломбирования должны применяться пломбы, снятие которых невозможно без их повреждения.

Пломбы должны быть наложены таким образом, чтобы исключалась возможность доступа к грузу без их повреждения.

§ 2. Требования к пломбам и знакам на них устанавливаются Правилами перевозок грузов.

§ 3. Исправные пломбы, наложенные на вагоны, ИТЕ или АТС в странах, в которых не применяется настоящее Соглашение, приравниваются к пломбам, наложенным в соответствии с настоящим Соглашением.

Статья 21

Прием груза к перевозке

Прием груза к перевозке от отправителя осуществляется договорным перевозчиком.

Статья 22

Выполнение административных формальностей

§ 1. Отправитель прикладывает к накладной сопроводительные документы, необходимые для выполнения таможенных и других административных формальностей на всем пути следования груза. Эти документы должны относиться только к тем грузам, которые значатся в данной накладной.

Если отправитель не прикладывает к накладной документ, необходимый для выполнения административных формальностей, а направляет соответствующему органу административного контроля, то он вносит об этом сведения в накладную.

§ 2. Перевозчик не обязан проверять правильность и достаточность сопроводительных документов, приложенных отправителем к накладной.

§ 3. Отправитель несет ответственность перед перевозчиком за последствия, возникающие в результате отсутствия, недостаточности или неправильности сопроводительных документов.

§ 4. Сопроводительные документы, прикладываемые отправителем к накладной, должны быть указаны им в накладной.

Если отправитель не выполнил предписания настоящего параграфа, то договорный перевозчик должен отказать в приеме груза к перевозке.

§ 5. Если перевозка или выдача груза задерживается вследствие того, что отправитель не представил необходимые сопроводительные документы или документы, представленные им и указанные в накладной, являются недостаточными или неправильными, перевозчику оплачиваются возникшие в связи с этим дополнительные провозные платежи и расходы, а также неустойки, предусмотренные национальным законодательством, в порядке, предусмотренном статьей 31 «Уплата провозных платежей и неустоек» настоящего Соглашения.

§ 6. Вскрытие вагона, ИТЕ или АТС для проведения пограничного, таможенного, санитарного, ветеринарного, фитосанитарного и других видов контроля оформляется перевозчиком актом вскрытия.

§ 7. Исправные пломбы таможенных органов или перевозчика, наложенные после проведения пограничного, таможенного, санитарного, ветеринарного, фитосанитарного и других видов контроля, приравниваются к первоначально наложенным пломбам.

Статья 23

Проверка груза

§ 1. Перевозчик имеет право проверить, соблюдены ли отправителем условия перевозки и соответствует ли отправка сведениям, указанным отправителем в накладной. Проверка производится в порядке, установленном национальным законодательством.

§ 2. Если отправителем не соблюдены условия перевозки или отправка не отвечает сведениям, указанным отправителем в накладной, то в порядке, предусмотренном статьей 31 «Уплата провозных платежей и неустоек» и статьей 32 «Дополнительные расходы, связанные с перевозкой груза» настоящего Соглашения, перевозчику должны быть возмещены все расходы, вызванные проверкой и подтвержденные документально.

Статья 24

Срок доставки груза

§ 1. Если отправителем и перевозчиком не согласовано иное, срок доставки определяется на весь путь следования груза и не должен превышать срока, исчисленного исходя из норм, установленных в настоящей статье.

§ 2. Срок доставки груза определяется исходя из следующих норм:

- для контейнеров - 1 сутки на каждые начатые 150 км;
- для остальных отправок - 1 сутки на каждые начатые 200 км.

Для грузов, требующих ограничения скорости по своим техническим характеристикам, негабаритных и следующих в специальных поездах с отдельным локомотивом, сроки доставки устанавливаются перевозчиком. Для грузов, перевозимых в прямом международном железнодорожно-паромном сообщении, срок доставки на водном участке пути устанавливает перевозчик, осуществляющий перевозку на данном участке пути.

§ 3. Срок доставки груза увеличивается на 1 сутки на операции, связанные с отправлением груза.

Срок доставки груза увеличивается на 2 суток:

- на каждую перегрузку груза в вагоны другой ширины колеи;
- на каждую перестановку вагонов, груза на своих осях на тележки другой ширины колеи;
- при перевозке груза в прямом международном железнодорожно-паромном сообщении.

§ 4. Срок доставки груза продлевается на все время задержки в пути следования по причинам, не зависящим от перевозчика.

§ 5. Течение срока доставки груза начинается с 0.00 часов дня, следующего за днем заключения договора перевозки, и заканчивается в момент передачи получателю уведомления о прибытии груза, при этом неполные сутки считают за полные.

§ 6. В случае разделения груза в пути следования срок доставки исчисляется по той части груза, которая прибыла по накладной.

§ 7. Срок доставки считается выполненным, если груз прибыл на станцию назначения до истечения срока доставки и перевозчик уведомляет получателя о прибытии груза и возможности передачи груза в распоряжение получателя. Порядок уведомления получателя определяется национальным законодательством, действующим в месте выдачи груза.

Статья 25

Изменение договора перевозки

§ 1. Право давать указания перевозчику в отношении груза и таким образом изменять договор перевозки принадлежит отправителю, а также получателю. Отправитель обращается к договорному перевозчику, а получатель - к перевозчику, выдающему груз.

§ 2. Отправитель может произвести следующие изменения договора перевозки:

- 1) изменить станцию назначения груза;
- 2) изменить получателя груза.

§ 3. Получатель может произвести следующие изменения договора перевозки только в пределах страны назначения:

- 1) изменить станцию назначения груза;
- 2) изменить получателя груза.

Получатель может произвести изменение договора перевозки в соответствии с условиями настоящего

Соглашения только пока груз находится на входной пограничной станции страны назначения.

Если груз уже проследовал входную пограничную станцию страны назначения, изменение договора перевозки получателем производится в соответствии с национальным законодательством, действующим в стране назначения.

§ 4. Не допускается изменение договора перевозки, которое приводит к делению отправки.

§ 5. Право отправителя на изменение договора перевозки прекращается с момента выдачи накладной получателю или прибытия груза на входную пограничную станцию

страны назначения, если у перевозчика уже имеется письменное заявление получателя об изменении договора перевозки.

§ 6. С момента изменения договора перевозки получателем на него распространяются обязанности отправителя по договору перевозки.

§ 7. Отправитель не отвечает за последствия, возникающие в результате изменения договора перевозки, произведенного на основании заявления получателя.

§ 8. Перевозчик имеет право отказать в изменении договора перевозки или задержать осуществление этого изменения только в случаях, если:

1) это неосуществимо для перевозчика в момент получения заявления об изменении договора перевозки;

2) это может нарушить эксплуатацию железной дороги;

3) при изменении станции назначения стоимость груза не покрывает всех предполагаемых расходов по перевозке до новой станции назначения, кроме случаев, когда сумма этих расходов вносится немедленно или гарантируется ее оплата;

4) при изменении станции назначения меняются указанные в накладной перевозчика и новые перевозчики не согласовали перевозку.

§ 9. Перевозчик имеет право потребовать оплату дополнительных провозных платежей и расходов, возникших в связи с производимым им изменением договора перевозки.

Статья 26

Выдача груза

§ 1. По прибытии груза на станцию назначения перевозчик обязан выдать накладную и груз получателю, а получатель обязан принять груз и накладную.

§ 2. Получатель может отказаться от приема груза лишь в тех случаях, когда качество груза по вине перевозчика изменилось настолько, что исключается возможность частичного или полного использования его по первоначальному назначению.

§ 3. Выдача накладной и груза производится после уплаты получателем перевозчику всех причитающихся провозных платежей, если соглашением между ними не предусмотрено иное. Получатель обязан оплатить провозные платежи за весь груз, указанный в накладной, даже если часть указанного в накладной груза отсутствует.

§ 4. В случаях, когда груз выгружается получателем, перевозчик обязан участвовать в проверке числа мест, состояния или массы груза, если:

1) груз прибыл на станцию назначения с признаками, свидетельствующими о возможности доступа к грузу, находящемуся в вагоне, ИТЕ или АТС с

неповрежденными пломбами отправителя, знаки которых соответствуют указанным в накладной;

2) груз прибыл на станцию назначения в вагоне, ИТЕ или АТС с утраченными пломбами, с поврежденными пломбами или с пломбами, знаки которых не соответствуют указанным в накладной; при этом перевозчик имеет право отказаться от участия в проверке груза, если сохранилась хотя бы одна неповрежденная пломба отправителя, исключающая доступ к грузу, знаки которой соответствуют указанным в накладной;

3) груз, который перевозился на открытом подвижном составе, имеет признаки недостачи, повреждения (порчи), которые можно определить по наружному осмотру;

4) скоропортящийся груз прибыл с нарушением срока доставки;

5) перевозчиком не соблюден температурный режим перевозки в обслуживаемых им рефрижераторных вагонах;

6) груз погружен перевозчиком.

§ 5. При возврате вагона, контейнера перевозчику после выгрузки груза получатель обязан вернуть их перевозчику в чистом состоянии.

Статья 27

Предположение об утрате груза

§ 1. Если в течение 10 дней по истечении срока доставки груза он не будет выдан получателю, отправитель или получатель имеют право подать заявление о розыске груза, соответственно, договорному перевозчику или перевозчику, выдающему груз. Заявление о розыске груза не является предъявлением претензии за утраченный груз.

§ 2. Груз считается утраченным, если в течение 30 дней по истечении срока доставки груза он не выдан получателю.

§ 3. Если груз прибыл на станцию назначения по истечении 30 дней после истечения срока доставки, перевозчик должен поставить об этом в известность получателя. Получатель обязан принять груз, если он прибыл не позднее 6 месяцев после истечения срока доставки, и возратить перевозчику суммы, которые тот уплатил ему в качестве возмещения за утрату груза, возврата провозных платежей и других расходов по перевозке груза.

Если возмещение было уплачено отправителю, отправитель сумму возмещения обязан возратить перевозчику.

При этом сохраняется право предъявить перевозчику претензию об уплате неустойки за превышение срока доставки груза, а также о возмещении за недостачу массы, повреждение (порчу) груза или снижение его качества.

Статья 28

Препятствия к перевозке и выдаче груза

§ 1. Если возникает препятствие к перевозке груза по причинам, не зависящим от перевозчика, то он решает, запросить ли указание отправителя или произвести перевозку груза до станции назначения с изменением первоначального пути следования.

§ 2. Если перевозчик по не зависящим от него причинам не может произвести перевозку груза с изменением первоначального пути следования, продолжить перевозку или выдать груз получателю, он немедленно запрашивает указания отправителя.

§ 3. Если в течение восьми суток после направления запроса отправителю, а в отношении скоропортящихся грузов - в течение трех суток, животных - в течение двух суток не поступают указания или поступают невыполнимые указания отправителя о действиях с грузом, то перевозчик имеет право распорядиться грузом.

§ 4. Перевозчик имеет право распорядиться грузом без соблюдения установленных в § 3 настоящей статьи сроков, если состояние груза требует осуществления неотложных мероприятий.

§ 5. Если отправитель в накладной дал указания о том, как поступить с грузом в случае возникновения препятствий к перевозке и выдаче груза, перевозчик поступает с грузом согласно этим указаниям отправителя. Если перевозчик решает, что выполнение этих указаний невозможно, он руководствуется предписаниями §§ 1-3 настоящей статьи.

§ 6. Если препятствие к перевозке груза или его выдаче возникло по причинам, не зависящим от перевозчика, перевозчику должны быть оплачены дополнительные провозные платежи и расходы, понесенные им в связи с препятствием, а также неустойки, если они предусмотрены национальным законодательством.

Статья 29

Коммерческий акт

§ 1. Перевозчик составляет коммерческий акт, если при проверке груза во время его перевозки или выдачи констатирует:

1) несоответствие наименования, массы или количества мест груза сведениям, указанным в накладной;

2) несоответствие маркировки на местах груза сведениям, указанным в накладной о знаках (марках) мест груза, станции и железной дороге назначения, получателе, количестве мест груза;

3) повреждение (порчу) груза;

4) отсутствие накладной или отдельных ее листов по данному грузу или груза по данной накладной (утрата).

§ 2. Если национальным законодательством страны назначения груза допускается составление коммерческого акта после выдачи груза получателю, то получатель имеет право обратиться к перевозчику, выдающему груз, о составлении коммерческого акта после выдачи груза по причине, которую обнаружить внешним осмотром при выдаче груза было невозможно. Такое обращение к перевозчику, выдающему груз, должно быть сделано получателем незамедлительно после установления утраты, недостачи, повреждения (порчи) груза и не позднее чем через трое суток после выдачи груза.

Статья 30

Исчисление провозных платежей

§ 1. Провозные платежи исчисляются по тарифам, применяемым перевозчиками, осуществляющими перевозку.

§ 2. Провозные платежи исчисляются отдельно каждым участвующим в перевозке перевозчиком за расстояния перевозки и в валюте, определяемые в соответствии с применяемыми тарифами для данной перевозки в международном сообщении.

Провозные платежи за водный участок пути исчисляются в соответствии с применяемым для данной перевозки тарифом.

§ 3. Провозные платежи исчисляются по тарифам, действующим в день заключения договора перевозки.

§ 4. При выявлении вагона, загруженного сверх его грузоподъемности или с превышением допускаемой статической нагрузки от колесной пары вагона на рельсы, провозные платежи за перевозку излишка массы груза, отгруженного в отдельный вагон, исчисляются как за самостоятельную отправку по тарифам, действующим в день выявления.

§ 5. При выявлении неправильных, неточных или неполных сведений в накладной перевозчик, обнаруживший это несоответствие, и последующие перевозчики исчисляют провозные платежи для действительно перевозимого груза.

§ 6. Если при возникновении препятствий к перевозке груза по причинам, не зависящим от перевозчика, был изменён путь следования груза, провозные платежи исчисляются за перевозку по измененному пути следования.

§ 7. Если для перегрузки отправки из одного вагона в пути следования по причинам, не зависящим от перевозчика, потребуются два или более вагонов той же ширины колеи, то провозные платежи за груз, погруженный в каждый из вагонов, исчисляются отдельно как за самостоятельную отправку.

§ 8. Если для перегрузки отправки на станции примыкания железных дорог разной ширины колеи из одного вагона одной ширины колеи потребуются два или более вагонов другой ширины колеи, перевозчик имеет право исчислить провозные платежи за груз, погруженный в каждый из вагонов, отдельно как за самостоятельную отправку.

§ 9. При изменении договора перевозки исчисление провозных платежей производится отдельно за расстояние перевозки до станции, на которой было произведено изменение договора перевозки, и от этой станции до новой станции назначения.

Статья 31

Уплата провозных платежей и неустоек

§ 1. Если соглашением между участниками перевозки не предусмотрено иное, уплата провозных платежей является обязанностью:

1) отправителя - участвующим в перевозке груза перевозчиком, за исключением перевозчика, выдающего груз, за осуществляемую ими перевозку;

2) получателя - перевозчику, выдающему груз, за осуществляемую им перевозку. В отношении неустоек действует такой же порядок.

§ 2. Если отправитель или получатель выполнение своих обязанностей, предусмотренных в § 1 настоящей статьи, возлагает на третье лицо, то это лицо должно быть указано отправителем в накладной в качестве плательщика и должно иметь договор с соответствующим перевозчиком.

§ 3. Если получатель не принял груз и не воспользовался правами, предусмотренными § 3 статьи 25 «Изменение договора перевозки» и § 2 статьи 26 «Выдача груза», или не является для получения груза, то обязанность уплатить провозные платежи по данному договору перевозки переводится на отправителя.

§ 4. В случае неправильного исчисления провозных платежей недобор подлежит уплате, а перебор - возврату.

§ 5. Провозные платежи и неустойки уплачиваются перевозчику в порядке, предусмотренном национальным законодательством государства, в котором производится оплата.

§ 6. Перевозчик имеет право потребовать оплату провозных платежей до начала перевозки.

Статья 32

Дополнительные расходы, связанные с перевозкой груза

§ 1. Перевозчику должны быть возмещены все расходы, связанные с перевозкой груза, не предусмотренные применяемыми тарифами и вызванные причинами, не зависящими от перевозчика. Данные расходы устанавливаются на дату их возникновения отдельно для каждой отправки и подтверждаются соответствующими документами.

§ 2. Возмещение дополнительных расходов осуществляется в порядке, предусмотренном статьей 31 «Уплата провозных платежей и неустоек».

Статья 33

Наложенные платежи и ссуды

Наложенные платежи и ссуды не допускаются.

Статья 34

Право удержания груза перевозчиком

§ 1. До получения всех платежей, вытекающих из договора перевозки, перевозчик имеет право удерживать находящийся в его ведении груз.

§ 2. Реализация права удержания определяется национальным законодательством страны, в которой перевозчик реализует свое право удержания.

Статья 35

Расчеты между перевозчиками

§ 1. Перевозчик, который получил или должен был получить причитающиеся другим участвующим в перевозке перевозчикам провозные платежи, обусловленные договором перевозки, обязан уплатить их указанным перевозчикам.

§ 2. Расчеты между перевозчиками, возникающие в результате применения настоящего Соглашения, производятся в соответствии с договором о порядке расчетов, заключаемым между перевозчиками.

Статья 36

Требования между перевозчиками о возврате выплаченных сумм возмещения

§ 1. Перевозчик, уплативший в случаях, предусмотренных настоящим Соглашением и в соответствии с ним, возмещение отправителю, получателю, имеет право на предъявление регрессного требования другим участвовавшим в перевозке перевозчикам в соответствии со следующими положениями:

1) если ущерб причинен по вине одного перевозчика, то он является единственным ответственным за него;

2) если ущерб причинен по вине нескольких перевозчиков, участвовавших в перевозке, то каждый из них ответственен только в той части, в которой ущерб причинен им;

3) если не может быть доказано, что ущерб произошел по вине одного или нескольких перевозчиков, то перевозчики договариваются о порядке распределения ответственности. Если перевозчики не могут договориться о порядке распределения ответственности, ответственность между ними распределяется пропорционально тарифным километрам, пройденным отправкой при ее перевозке каждым из

перевозчиков, за исключением тех, которые докажут, что ущерб произошел не по их вине.

§ 2. При возврате сумм возмещения за превышение срока доставки груза, если превышение срока доставки груза произошло по вине нескольких перевозчиков, процент для исчисления возмещения определяется в соответствии с § 2 статьи 45 «Размер возмещения за превышение срока доставки груза» исходя из общего превышения срока доставки на всем пути следования и исчисляется от провозной платы, полученной каждым перевозчиком, допустившим превышение срока доставки.

§ 3. Перевозчик, к которому предъявлено регрессное требование о компенсации уплаченного возмещения, не вправе оспаривать правильность уплаты возмещения перевозчиком, предъявляющим это требование, если возмещение было определено по решению судебных органов и если перевозчик, к которому предъявлено регрессное требование, был заблаговременно уведомлен о рассмотрении дела в судебных органах.

§ 4. Требование о возврате выплаченного по претензии возмещения должно быть предъявлено в течение 75 дней со дня фактической уплаты причитающейся суммы по претензии.

Требование о возмещении, определенном решением судебного органа, должно быть предъявлено в течение 75 дней со дня вступления в силу этого решения.

Статья 37

Ответственность перевозчика

§ 1. Перевозчик несет ответственность перед отправителем или получателем, вытекающую исключительно из договора перевозки, в порядке и пределах, установленных настоящим Соглашением.

§ 2. Перевозчик несет ответственность за утрату, недостачу, повреждение (порчу) груза с момента приема груза к перевозке до момента его выдачи.

Обстоятельства, являющиеся основанием для возникновения ответственности перевозчика за утрату, недостачу, повреждение (порчу) груза, удостоверяются коммерческим актом.

§ 3. Перевозчик несет ответственность за превышение срока доставки груза.

Статья 38

Лица, за действия которых отвечают стороны договора перевозки

§ 1. Стороны договора перевозки несут ответственность за действия своих работников и других лиц, услугами которых они пользуются для выполнения договора перевозки, когда эти работники или другие лица находятся при исполнении своих обязанностей.

§ 2. Управляющий железнодорожной инфраструктурой рассматривается в качестве лица, услугами которого перевозчик пользуется для выполнения договора перевозки.

Статья 39

Предел ответственности перевозчика

§ 1. Предел ответственности перевозчика не может превышать размер возмещения, подлежащего уплате перевозчиком при утрате груза.

§ 2. Перевозчик освобождается от ответственности за утрату, недостачу, повреждение (порчу) груза, принятого к перевозке, если они произошли:

1) вследствие обстоятельств, которые перевозчик не мог предотвратить, и устранение которых от него не зависело;

2) вследствие ненадлежащего качества груза, тары и упаковки или вследствие особых естественных и физических свойств груза, тары и упаковки, вызвавших их повреждение (порчу);

3) по вине отправителя или получателя или вследствие их требований, в силу которых нельзя возложить вину на перевозчика;

4) по причинам, связанным с погрузкой или выгрузкой груза, если погрузка или выгрузка производилась отправителем или получателем;

5) вследствие отсутствия у груза тары или упаковки, необходимой для его перевозки;

6) вследствие того, что отправитель сдал к перевозке предметы под неправильным, неточным или неполным наименованием или без соблюдения условий настоящего Соглашения;

7) вследствие того, что отправитель произвел погрузку груза в непригодный для перевозки данного груза вагон или контейнер;

8) вследствие неправильного выбора отправителем способа перевозки скоропортящегося груза или рода вагона (контейнера);

9) вследствие неисполнения или ненадлежащего исполнения таможенных или других административных формальностей отправителем, получателем;

10) вследствие проверки, задержания, конфискации груза государственными органами по причинам, не зависящим от перевозчика.

§ 3. Перевозчик не несет ответственность за утрату, недостачу, повреждение (порчу) груза, принятого к перевозке, если они произошли при перевозке груза на особых договорных условиях, и освобождение от ответственности предусматривается этими особыми договорными условиями.

§ 4. Перевозчик не несет ответственность за недостачу:

1) груза, перевозимого в таре или в обвязке, если груз был выдан получателю при полном количестве мест, в исправной таре или обвязке и при отсутствии внешних признаков доступа к содержимому, которые могли бы явиться причиной недостачи груза;

2) груза, перевозимого без тары или обвязки, если груз был выдан получателю при полном количестве мест и при отсутствии внешних признаков доступа к грузу, которые могли бы явиться причиной недостачи груза;

3) груза, если груз, погруженный отправителем в вагон, ИТЕ или АТС, был выдан получателю за исправными пломбами отправителя, а также без внешних признаков доступа к грузу, которые могли бы явиться причиной недостачи груза;

4) груза в контейнерах, погруженных в вагон отправителем (дверями вовнутрь), если контейнеры в этом вагоне следовали без перестановки в пути следования и переданы получателю без проверки пломб и без внешних признаков доступа к грузу, которые могли бы явиться причиной недостачи груза;

5) груза, принятого к перевозке на открытом подвижном составе, если груз прибыл в исправном вагоне без перегрузки в пути следования и не имеется признаков, которые свидетельствовали бы о возникновении недостачи груза во время перевозки;

б) съемных или запасных частей, находящихся в запломбированных ИТЕ или АТС, если эти ИТЕ или АТС были выданы получателю за исправными пломбами отправителя.

§ 5. Перевозчик не несет ответственность за повреждение груза, принятого к перевозке на открытом подвижном составе, если груз прибыл в исправном вагоне без перегрузки в пути, и не имеется признаков, которые свидетельствовали бы о повреждении (порче) груза во время перевозки.

§ 6. Перевозчик освобождается от ответственности за превышение срока доставки груза, если это превышение было вызвано:

1) обстоятельствами, которые перевозчик не мог предотвратить, и устранение которых от него не зависело;

2) виной отправителя или получателя или вследствие их требований, в силу которых нельзя возложить вину на перевозчика;

3) неисполнением или ненадлежащим исполнением таможенных или других административных формальностей отправителем, получателем или уполномоченным ими лицом.

§ 7. Перевозчик при перевозках в прямом международном железнодорожно-паромном сообщении также освобождается от ответственности за утрату, недостачу, повреждение (порчу) или превышение срока доставки груза, принятого к перевозке, если утрата, недостача, повреждение (порча) или превышение срока доставки груза произошли вследствие:

1) пожара, если перевозчик докажет, что он произошел не по его вине, а также не по вине других лиц, услугами которых он пользуется для выполнения договора перевозки, когда эти другие лица находятся при исполнении своих обязанностей;

2) мер по спасению жизни или разумных мер по спасению имущества;

3) риска, опасности или несчастных случаев.

При этом перевозчик может ссылаться на данные причины освобождения от ответственности только в том случае, если он докажет, что утрата, недостача, повреждение (порча) или превышение срока доставки груза произошли на водном участке пути в период от начала погрузки груза в вагоне на водный транспорт и до его выгрузки с водного транспорта.

Статья 40

Предположение в случае изменения режима правового регулирования договора перевозки

Если при перевозке груза из страны, в которой не применяется настоящее Соглашение, после переоформления накладной в связи с изменением режима правового регулирования договора перевозки в соответствии с условиями настоящего Соглашения установлены повреждение (порча) или недостача груза, а перевозчик принял отправление без замечаний, то до доказательства противного предполагается, что повреждение (порча) или недостача груза наступили во время исполнения последнего договора перевозки.

Статья 41

Бремя доказывания

§ 1. Бремя доказывания того, что утрата, недостача, повреждение (порча) груза произошли вследствие обстоятельств, изложенных в пунктах 1 и 4 § 2 статьи 39 «Предел ответственности перевозчика», возлагается на перевозчика.

§ 2. Если будет установлено, что утрата, недостача, повреждение (порча) груза могли произойти вследствие обстоятельств, изложенных в пунктах 2, 3, 5-10 § 2, пунктах 2, 3 § 7 статьи 39 «Предел ответственности перевозчика», то считается, что ущерб произошел вследствие этих обстоятельств, пока отправитель или получатель не докажет иного.

§ 3. Бремя доказывания того, что превышение срока доставки груза произошло не по вине перевозчика, возлагается на перевозчика.

Статья 42

Размер возмещения при утрате или недостаче груза

§ 1. В тех случаях, когда настоящее Соглашение обязывает перевозчика возместить отправителю или получателю ущерб за утрату, недостачу груза, размер возмещаемого ущерба определяется исходя из стоимости груза.

При утрате, недостаче груза, перевозимого с объявленной ценностью, перевозчик возмещает отправителю или получателю сумму объявленной ценности или долю объявленной ценности, соответствующую утраченной части груза.

§ 2. Кроме возмещения, предусмотренного в § 1 настоящей статьи, подлежат возврату провозные платежи, другие расходы отправителя (получателя), полученные перевозчиком за перевозку утраченного груза или утраченной его части, если они не включены в его стоимость.

§ 3. Рассчитывая размер возмещения при недостаче массы груза, перевозчик имеет право засчитать излишек груза в счет покрытия его недостачи, если при выдаче одинакового по наименованию и качеству груза, прибывшего от одного отправителя в адрес одного получателя, в том числе с перегрузкой в пути следования, по одной накладной оказалась недостача груза, а по другой - его излишек.

Статья 43

Ограничение ответственности при недостаче массы груза

§ 1. В отношении грузов, которые вследствие своих естественных свойств подвержены убыли в массе при перевозке, перевозчик, независимо от пройденного грузом расстояния, несет ответственность лишь за ту часть недостачи, которая превышает нижеследующие нормы в процентах:

1) два процента от массы жидких или сданных к перевозке в сыром (влажном) состоянии грузов;

2) один процент от массы сухих грузов.

Для грузов, перевозимых навалом, насыпью или наливом, если они перегружаются в пути следования, указанные нормы увеличиваются на 0,3% на каждую перегрузку.

§ 2. В отношении грузов, которые вследствие своих естественных свойств не подвержены убыли в массе при перевозке, перевозчик, независимо от пройденного грузом расстояния, несет ответственность лишь за ту часть недостачи, которая превышает 0,2% от массы груза.

§ 3. Если по одной накладной перевозятся несколько мест груза, то убыль исчисляется для каждого места, если его масса была отдельно указана в накладной или может быть установлена иным способом.

§ 4. При расчете возмещения за утрату груза или недостачу нескольких мест груза вычит норм, установленных в § 1 и § 2 настоящей статьи, на утраченный груз или недостающие места не производится.

Статья 44

Размер возмещения при повреждении (порче) груза

§ 1. В тех случаях, когда настоящее Соглашение обязывает перевозчика возместить отправителю или получателю ущерб за повреждение (порчу) груза, размер возмещаемого ущерба должен соответствовать сумме, на которую понизилась стоимость груза.

§ 2. При повреждении (порче) груза, перевозимого с объявленной ценностью, перевозчик возмещает сумму, которая должна составлять часть объявленной ценности, соответствующую в доленом отношении проценту понижения стоимости груза, которое наступило в результате повреждения (порчи) груза.

§ 3. Размеры возмещения, предусмотренные в §§ 1 и 2 настоящей статьи, определяются в соответствии с § 1 статьи 42 «Размер возмещения при утрате или недостатке груза» с учетом размера снижения стоимости груза, установленного в месте назначения в соответствии с национальным законодательством.

Статья 45

Размер возмещения за превышение срока доставки груза

§ 1. Если перевозчиком не был соблюден срок доставки груза, исчисленный в соответствии со статьей 24 «Срок доставки груза», перевозчик уплачивает возмещение за превышение срока доставки в виде неустойки.

§ 2. Размер неустойки за превышение срока доставки груза определяется исходя из провозной платы того перевозчика, который допустил превышение срока доставки, и величины (длительности) превышения срока доставки, рассчитываемой как отношение превышения срока доставки (в сутках) к общему сроку доставки, а именно:

6% провозной платы при превышении срока доставки не свыше одной десятой общего срока доставки;

18% провозной платы при превышении срока доставки более одной десятой, но не свыше трех десятых общего срока доставки;

30% провозной платы при превышении срока доставки более трех десятых общего срока доставки.

§ 3. В тех случаях, когда настоящее Соглашение обязывает перевозчика возместить ущерб за утрату груза, неустойка за превышение срока доставки груза не выплачивается.

При недостатке груза неустойка за превышение срока доставки подлежит уплате в размере, определяемом исходя из доставленной части груза.

При повреждении (порче) груза выплата возмещения за превышение срока доставки не исключает выплату возмещения, предусмотренного статьей 44 «Размер возмещения при повреждении (порче) груза».

Статья 46

Претензии

§ 1. Право предъявления претензии к перевозчику принадлежит отправителю и получателю.

Право предъявления претензий о возврате перебора провозных платежей на основании § 4 статьи 31 «Уплата провозных платежей и неустоек» настоящего Соглашения принадлежит также лицу, оплатившему эти провозные платежи в соответствии с § 2 статьи 31 «Уплата провозных платежей и неустоек» настоящего Соглашения.

Переуступка права требования не допускается.

§ 2. Претензия предъявляется в письменном виде с соответствующим обоснованием и указанием суммы возмещения.

Претензия предъявляется:

- отправителем - к договорному перевозчику;
- получателем - к перевозчику, выдающему груз.

§ 3. Претензия предъявляется по каждой отправке в отдельности, за исключением:

- 1) претензии о возврате переборов провозных платежей. Такая претензия может предъявляться по нескольким отправлениям;
- 2) случаев, когда по нескольким отправлениям составлен один коммерческий акт. В таких случаях претензия предъявляется на все отправки, указанные в коммерческом акте.

§ 4. Претензия по одной отправке на сумму, эквивалентную 23 швейцарским франкам и менее, не подлежит удовлетворению. Если претензия предъявляется на большую сумму, и она признается подлежащей удовлетворению в размере, эквивалентном 23 швейцарским франкам и менее, то эта сумма возмещения заявителю не выплачивается.

§ 5. Претендатель обязан приложить к претензии документы, обосновывающие претензию, указанные в Правилах перевозок грузов.

Накладная и коммерческий акт прикладываются в подлинниках.

§ 6. Если претензия оформлена с нарушением предписаний § 3 и § 5 настоящей статьи, она возвращается претендателю без рассмотрения в срок не позднее 15 дней со дня ее поступления перевозчику с указанием причины ее возврата. В таких случаях не наступает приостановление течения срока давности, предусмотренное § 3 статьи 48 «Сроки давности». Если перевозчик возвращает претендателю претензию позже 15-дневного срока, то течение срока давности приостанавливается со следующего дня

после истечения этого срока до дня отправления перевозчиком претендателю данной претензии. Возвращение перевозчиком претендателю такой претензии не является ее отклонением и не дает претендателю права обратиться с иском в судебные органы.

§ 7. Перевозчик обязан в 180-дневный срок со дня получения претензии рассмотреть ее, дать ответ претендателю и при полном или частичном признании претензии уплатить претендателю причитающуюся сумму.

§ 8. При частичном или полном отклонении претензии перевозчик сообщает претендателю основание отклонения претензии и одновременно возвращает документы, приложенные к претензии.

§ 9. Во всех случаях, на которые распространяется действие настоящего Соглашения, любая претензия может быть предъявлена перевозчику лишь на условиях и в пределах предписаний настоящего Соглашения. Это же положение касается любых претензий в отношении работников и других лиц, за которых перевозчик несет ответственность согласно предписаниям статьи 38 «Лица, за действия которых отвечают стороны договора перевозки».

Статья 47

Требования по договору перевозки. Подсудность

§ 1. Иск может быть предъявлен только после предъявления соответствующей претензии и только к тому перевозчику, к которому была предъявлена претензия. Право предъявления иска на основании настоящего Соглашения принадлежит тому лицу, которое имеет право предъявить претензию к перевозчику.

§ 2. Право предъявления претензии и иска возникает:

1) о возмещении за недостачу, повреждение (порчу) груза, а также за превышение срока доставки - со дня выдачи груза получателю;

2) о возмещении за утрату груза - по истечении 30 дней после истечения срока доставки;

3) о возврате переборов провозных платежей - со дня уплаты провозных платежей;

4) для остальных требований - со дня наступления обстоятельств, послуживших основанием для их предъявления.

§ 3. Иск может быть предъявлен:

1) если перевозчик не дал ответ на претензию в срок, установленный на рассмотрение претензии;

2) если в течение срока на рассмотрение претензии перевозчик сообщил претендателю об отклонении претензии полностью или частично.

§ 4. Иск предъявляется в надлежащий судебный орган по месту нахождения ответчика.

Статья 48

Сроки давности

§ 1. Иски к перевозчику на основании настоящего Соглашения предъявляются:

- 1) о превышении срока доставки груза - в течение 2 месяцев;
- 2) по остальным основаниям - в течение 9 месяцев.

§ 2. Указанные в § 1 настоящей статьи сроки исчисляются с момента возникновения права предъявления иска, установленного в § 2 статьи 47 «Требования по договору перевозки. Подсудность» настоящего Соглашения. День начала течения срока давности в срок не включается.

§ 3. Предъявление претензии, оформленной в соответствии со статьей 46 «Претензии» настоящего Соглашения, приостанавливает течение сроков давности, предусмотренных в § 1 настоящей статьи.

Течение срока давности продолжается с того дня, когда перевозчик сообщил претенденту о полном или частичном отклонении его претензии или с момента истечения срока, установленного в § 7 статьи 46 «Претензии» настоящего Соглашения, если претензия оставлена перевозчиком без ответа.

Повторное предъявление претензии на том же основании не приостанавливает течение сроков давности, предусмотренных в § 1 настоящей статьи.

§ 4. Пропуск сроков давности является основанием для отклонения требований.

РАЗДЕЛ III

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВАГОНА, НЕ ПРИНА ДЛЕЖАЩЕГО ПЕРЕВОЗЧИКУ, В КАЧЕСТВЕ ТРАНСПОРТНОГО СРЕДСТВА

Статья 49

Применяемое право

§ 1. Наряду с применением условий настоящего раздела при перевозке вагона применяются также другие условия настоящего Соглашения в части, не противоречащей условиям настоящего раздела.

§ 2. Соглашением между перевозчиком и владельцем вагона могут устанавливаться отступающие от условий настоящего Соглашения положения, регулирующие условия договора перевозки вагона. Эти положения имеют приоритет по отношению к условиям настоящего Соглашения.

Статья 50

Перевозка вагона

§ 1. Заключение договора перевозки вагона подтверждается накладной.

§ 2. На вагоне, предъявляемом к перевозке, должны быть нанесены знаки и надписи, установленные предписаниями, регулирующими допуск вагонов к обращению в международном сообщении.

§ 3. Объявление ценности предъявляемого к перевозке вагона как транспортного средства не допускается.

§ 4. Отправитель и получатель могут произвести следующие изменения договора перевозки порожнего вагона:

1) изменить станцию назначения вагона;

2) изменить получателя вагона.

§ 5. При перевозке вагона коммерческий акт составляется только в том случае, если перевозчик констатирует факт, указанный в пункте 4 § 1 статьи 29 «Коммерческий акт» настоящего Соглашения.

§ 6. Перевозчику в соответствии с условиями статьи 31 «Уплата провозных платежей и неустоек» и статьи 32 «Дополнительные расходы, связанные с перевозкой груза» должны быть возмещены все связанные с неисправностью вагона дополнительные провозные платежи и прочие расходы, установленные на дату их возникновения отдельно для каждой отправки и подтвержденные соответствующими документами, если неисправность вагона вызвана причинами, не зависящими от перевозчика.

§ 7. Заявление о розыске вагона может подавать отправитель, получатель и владелец вагона.

§ 8. Получатель поступает с выданным ему перевозчиком по договору перевозки вагоном согласно указанию владельца вагона.

Статья 51

Ответственность при утрате или повреждении вагона

§ 1. Перевозчик несет ответственность за утрату, повреждение вагона с момента приема к перевозке до момента выдачи, если не докажет, что это произошло не по его вине.

§ 2. Перевозчик не несет ответственность за утрату съемных частей вагона, если информация о наличии этих частей не была указана на обеих наружных боковых стенах вагона.

§ 3. В случае утраты вагона возмещение, выплачиваемое перевозчиком, ограничено остаточной стоимостью вагона, определяемой с учетом его износа на момент утраты.

§ 4. В случае повреждения вагона возмещение, выплачиваемое перевозчиком, ограничено оплатой расходов, связанных с восстановлением вагона, сумма которых не должна превышать сумму, причитающуюся в случае утраты вагона.

Статья 52

Ответственность за ущерб, причиненный вагоном

Владелец вагона несет ответственность за ущерб, причиненный вагоном, за исключением случаев, произошедших по вине перевозчика.

Статья 53

Претензии и иски о возмещении за утрату или повреждение вагона

§ 1. Право предъявления претензии и иска к перевозчику за утрату или повреждение вагона принадлежит владельцу вагона.

§ 2. Претензия предъявляется перевозчику, в ведении которого находился вагон в момент его повреждения или утраты.

§ 3. Претендатель обязан приложить к претензии документы, обосновывающие претензию.

РАЗДЕЛ IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 54

Служебная инструкция к Соглашению

Отношения между перевозчиками регулирует Служебная инструкция к Соглашению о международном железнодорожном грузовом сообщении (СИ к СМГС). СИ к СМГС не применяется при регулировании правовых взаимоотношений между отправителем и получателем, с одной стороны, и перевозчиками - с другой.

Статья 55

Ведение дел

Ведение дел по настоящему Соглашению и СИ к СМГС возлагается на Комитет ОСЖД, который осуществляет свою деятельность на основании Положения об Организации сотрудничества железных дорог, Правил процедуры сессий Совещаний Министров и Регламента Комитета ОСЖД.

Статья 56

Изменение, дополнение и публикация Соглашения и СИ к СМГС

§ 1. Настоящее Соглашение и СИ к СМГС могут быть изменены или дополнены по взаимному согласию Сторон путем переговоров на совещании соответствующей Комиссии Организации сотрудничества железных дорог (ОСЖД) или путем обмена письмами через Комитет ОСЖД.

Принятые изменения и дополнения вступают в силу с 1 июля следующего года, если в течение 2 месяцев после их направления всем Сторонам не последует возражений от какой-либо Стороны.

Разработанные соответствующей Комиссией изменения утверждаются Комитетом ОСЖД с последующим представлением их сессии Совещания Министров для сведения.

§ 2. Предложения Сторон по изменению и дополнению настоящего Соглашения и СИ к СМГС должны представляться Комитету ОСЖД и одновременно всем Сторонам не позднее чем за 2 месяца до созыва совещания соответствующей Комиссии.

Предложения Комитета ОСЖД, вносимые им на рассмотрение этой Комиссии, должны высылаться Сторонам не позднее чем за 1 месяц до созыва этой Комиссии.

§ 3. Дата вступления в силу изменений и дополнений объявляется Комитетом ОСЖД.

§ 4. Сообщение о внесении изменений и дополнений в настоящее Соглашение и СИ к СМГС должно высылаться Комитетом ОСЖД с таким расчетом, чтобы оно поступило всем Сторонам не позднее чем за 45 суток до дня вступления изменений и дополнений в силу.

§ 5. Настоящее Соглашение, СИ к СМГС, а также изменения и дополнения настоящего Соглашения и СИ к СМГС публикуются в соответствии с национальным законодательством Сторон. В публикации настоящего Соглашения, СИ к СМГС, а также изменений и дополнений к ним должна быть указана дата вступления в силу. Изменения и дополнения должны публиковаться не позднее чем за 15 дней до вступления их в силу.

Статья 57

Вступление в силу

Настоящее Соглашение вступает в силу 1 ноября 1951 года.

Статья 58

Присоединение к Соглашению

Присоединение новых Сторон к настоящему Соглашению, а также выход из настоящего Соглашения регламентируется Положением об ОСЖД и Регламентом Комитета ОСЖД.

Статья 59

Тексты Соглашения

Настоящее Соглашение составлено на китайском и русском языках. В случае разночтений аутентичным является текст на русском языке.

Статья 60

Срок действия Соглашения

Настоящее Соглашение заключено на неопределенный срок.

MEGÁLLAPODÁS A NEMZETKÖZI VASÚTI ÁRUFUVAROZÁSRÓL (SZMGSZ)

A közvetlen nemzetközi vasúti áru fuvarozás szervezése céljából

az Albán Köztársaság,

az Afganisztáni Iszlám Köztársaság,

Azerbajdzsán Köztársaság,

a Belorusz Köztársaság,

a Bolgár Köztársaság,

az Észt Köztársaság,

Grúzia,

az Iráni Iszlám Köztársaság,

a Kazah Köztársaság,

a Kínai Népköztársaság,

a Kirgiz Köztársaság,

a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság,

a Lengyel Köztársaság,

a Lett Köztársaság,

a Litván Köztársaság,

Magyarország,

a Moldovai Köztársaság,

Mongólia,

az Oroszországi Föderáció,

a Szlovák Köztársaság

a Tádzsik Köztársaság,

Türkmenisztán,

Ukrajna,

az Üzbég Köztársaság,

a Vietnami Szocialista Köztársaság

vasúti közlekedését felügyelő minisztériumok⁴ (a továbbiakban: Felek) meghatalmazottaik személyében a következő Megállapodást kötötték:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Cikk

A Megállapodás tárgya

Ez a Megállapodás szabályozza

az Albán Köztársaság,

az Afganisztáni Iszlám Köztársaság,

Azerbajdzsán Köztársaság,

a Belorusz Köztársaság,

a Bolgár Köztársaság,

az Észt Köztársaság,

Grúzia,

az Iráni Iszlám Köztársaság,

a Kazah Köztársaság,

a Kínai Népköztársaság,

a Kirgiz Köztársaság,
a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság,
a Lengyel Köztársaság,
a Lett Köztársaság,
a Litván Köztársaság,
Magyarország,
a Moldovai Köztársaság,
Mongólia,
az Oroszországi Föderáció,
a Szlovák Köztársaság
a Tádzsik Köztársaság,
Türkmenisztán,
Ukrajna,
az Üzbég Köztársaság,
a Vietnami Szocialista Köztársaság
vasútjain végzett közvetlen nemzetközi vasúti áruforgalmat.

Ezen államok érdekeit a vasúti közlekedést felügyelő minisztériumok⁵ képviselik, amelyek ezt a Megállapodást megkötötték.

2. Cikk

Meghatározások

A jelen Megállapodás értelmezésében a következőkben felsorolt szakkifejezések jelentése a következő:

áru - kereskedelmi áru, a nem a fuvarozó tulajdonában lévő vasúti kocsi fuvareszközként és más, olyan tárgyak, amelyeket fuvarozási szerződés megkötésével vesznek fel fuvarozásra;

áru fuvarozás - közvetlen nemzetközi vasúti forgalomban és közvetlen nemzetközi vasúti-komp forgalomban végzett áru fuvarozás;

áru fuvarozás közvetlen nemzetközi vasúti forgalomban - az árunak a teljes továbbítási útvonalra kiállított egyetlen okmánnyal (fuvarlevéllel) kettő vagy több ország területén vasúton végzett fuvarozása;

áru fuvarozás közvetlen nemzetközi vasúti-komp forgalomban - az áru közvetlen nemzetközi vasúti forgalomban végzett fuvarozása a vízi közlekedés részvételével, azzal a feltétellel, hogy az árut a feladási állomástól a rendeltetési állomásig vasúti kocsiban vagy saját kerekein fuvarozzák;

átvevő - az a személy, aki a fuvarlevélben az áru átvevőjeként van megjelölve;

bírság (büntetés, kamat) - meghatározott pénzösszeg vagy a kötelezettség százalékában meghatározott pénzösszeg, amelyet a fuvarozás egyik résztvevője köteles megfizetni a fuvarozás másik résztvevőjének, ha a fuvarozási szerződésből eredő kötelezettségeit nem teljesíti;

díjszabás - a díjtételek rendszere és a fuvar költségek számításának azon szabályai, amelyek meghatározzák a fuvar költségek mértékét;

feladó - az a személy, aki az árut fuvarozásra feladja, s aki a fuvarlevélben feladóként van megjelölve;

fuvar költségek - olyan költségek, amelyek magukban foglalják a fuvar díjat, az árukísérő, a járműszerelvény vezetőjének menetdíját, pótdíjakat és más, a fuvarozási szerződés megkötése és az árunak az átvevő részére történő kiszolgáltatása közötti időszakban felmerült költségeket, beleértve az áru átrakásával vagy a forgóalvázak átszerelésével összefüggő költségeket is;

fuvarozás résztvevője - feladó, fuvarozó, átvevő;

fuvarozó - szerződő fuvarozó és minden következő fuvarozó, aki részt vesz az áru fuvarozásában, beleértve a nemzetközi vasúti-komp forgalom vízi szakaszának fuvarozóját is;

infrastruktúra (vasúti infrastruktúra) - műszaki együttes, amely magában foglalja a közhasznú vasúti vágányokat, a vasútállomásokat, egyéb olyan létesítményeket és berendezéseket, amelyek ennek az együttesnek a működését biztosítják, s amelyek az igénybevételével a fuvarozók az áru fuvarozást végzik;

infrastruktúra kezelője - az a személy, aki szolgáltatást nyújt a fuvarozók részére az infrastruktúra felhasználásához; *intermodális fuvarozási egység (UTI)* - olyan konténer, közúti csereszekrény, nyerges pótkocsi vagy más hasonló rakományegység, amelynek rendeltetése kettő vagy több közlekedési ágazat által végzett áru fuvarozás, a közlekedési ágazat váltásakor áru átrakása nélkül;

kocsizár - ellenőrző elem, amely olyan egységes szerkezet alkotórészét képezi, amely az áruhoz a vasúti kocsi, UTI vagy KFE lezárt szerkezeti nyílásain keresztül történt hozzáférés elmaradását bizonyítja. Kocsizárnak kell tekinteni a biztonsági kocsizár szerkezetet (BKZ) is;

következő fuvarozó - olyan fuvarozó, aki a (szerződő fuvarozóval megkötött) fuvarozási szerződésbe belépve továbbfuvarozásra átveszi az árut a szerződő fuvarozótól vagy másik következő fuvarozótól;

közúti fuvar eszköz (KFE) - rakott tehergépkocsi, járműszerelvény, pótkocsi, valamint tehergépkocsi, járműszerelvény, pótkocsi üres állapotban a vasúton végzett áru fuvarozásra való felhasználást megelőzően vagy azt követően; *küldemény* - olyan áru, amelyet egy fuvarlevéllel, egy feladótól, egy állomáson vesznek fel fuvarozásra egy átvevő címére, egy rendeltetési állomásra;

leszámolási pénznem - az a pénznem, amelyben a díjszabás díjtétele meghatározásra kerül;

rakszerek - olyan eszközök, amelyek rendeltetése a fuvarozott áruk elhelyezése, biztosítása, épségének megőrzése; *szerződő fuvarozó* - az a fuvarozó, aki a feladóval a jelen Megállapodásnak megfelelően a fuvarozási szerződést megkötötte;

vasút - egy állam területén található infrastruktúra;

vasúti kocsi tulajdonosa - olyan személy, aki tulajdonjog alapján vagy más jogi alapon rendelkezik a vasúti kocsival, és ilyen minőségben a nemzeti jogszabályokban foglaltaknak megfelelően bejegyezték a fuvar eszközök nyilvántartásába.

3. Cikk

A Megállapodás alkalmazása

1. § Ez a Megállapodás a közvetlen nemzetközi vasúti forgalomban és a közvetlen nemzetközi vasúti-komp forgalomban megkötött áru fuvarozási szerződések egységes jogi normáit határozza meg.

2. § Az áru fuvarozást közvetlen nemzetközi vasúti áru forgalomban a jelen Megállapodás szerződő Feleinek nemzeti jogszabályaival összhangban áru forgalomra megnyitott állomásai között, közvetlen nemzetközi vasúti-komp forgalomban - vízi útszakasz részvételével pedig az ilyen fuvarozásokra a szerződő Felek által kihirdetett állomások között kell végezni.

3. § Ha a Felek egyidejűleg más, a vasúti áru fuvarozási szerződés jogi normáit szabályozó nemzetközi megállapodásoknak is részesei, akkor az áru fuvarozás e Felek vasútjainak állomásai között végezhető ezeknek a megállapodásoknak a feltételei szerint is.

4. Cikk

A fuvarozás módja

Amennyiben az áru feladási állomása és a rendeltetési állomása eltérő nyomtávolságú vasutakon található, akkor a fuvarozást a műszaki lehetőségektől függően a következők szerint lehet végezni: az áruk átrakásával az egyik nyomtávolságú vasúti kocsiból a másik nyomtávolságú vasúti kocsiba, a vasúti kocsik másik nyomtávolságú forgóalvázakra történő átszerelésével vagy változtatható nyomtávolságú forgóalvázak alkalmazásával.

5. Cikk

A nemzeti jogszabályok alkalmazása

Ha a jelen Megállapodás nem tartalmaz megfelelő rendelkezéseket, akkor annak a Félnek a nemzeti jogszabályait kell alkalmazni, amelyben az erre jogosult személy jogait érvényesíti.

6. Cikk

Kötelező jellegű jog

A fuvarozási szerződésnek a jelen Megállapodás feltételeitől közvetlenül vagy közvetve eltérő rendelkezései semmisek és érvénytelenek azon esetek kivételével, amelyekről a jelen Megállapodás külön rendelkezik. Az ilyen feltételek semmissége nem jelenti a fuvarozási szerződés más feltételeinek semmisségét.

7. Cikk

A fuvarozás szerződéskötést megelőző egyeztetése

A fuvarozás szerződéskötést megelőző egyeztetését a fuvarozási szerződés megkötését megelőzően a következő rendben kell végezni:

- a feladó és a szerződő fuvarozó között - a nemzeti jogszabályokban meghatározottak szerint;
- a szerződő fuvarozó és a következő fuvarozók között - az általuk egyeztetett rend szerint.

8. Cikk

Árufuvarozási Szabályzat

1. § A jelen Megállapodásban foglalt rendelkezések alkalmazásának szabályairól, valamint egyes áruféleségek különleges fuvarozási feltételeiről az Árufuvarozási Szabályzat (a jelen Megállapodás 1. Melléklete) rendelkezik. A feladó, az átvevő és a fuvarozásban résztvevő fuvarozók közötti szerződés az áru fuvarozására különleges feltételeket is előírhat. Ezek a különleges feltételek előnyben részesítendőek az Árufuvarozási Szabályzatban foglalt feltételekkel szemben.

2. § Az Árufuvarozási Szabályzat részletezett szabványos megoldásokat és eljárásokat tartalmaz, amelyek biztosítják a jelen Megállapodás egységes értelmezését és alkalmazását.

9. Cikk

Veszélyes áruk fuvarozása

1. § A veszélyes áruk fuvarozásáról a Veszélyes Áruk Fuvarozási Szabályzata (a jelen Megállapodás 2. Melléklete) rendelkezik. A jelen Megállapodás vonatkozó cikkeit és a jelen Megállapodás 8. «Árufuvarozási Szabályzat» Cikkében hivatkozott Árufuvarozási Szabályzatot csak azon rendelkezéseik tekintetében kell alkalmazni, amely kérdésekről a Veszélyes Áruk Fuvarozási Szabályzata nem rendelkezik.

2. § Veszélyes áruknak a közvetlen nemzetközi vasúti-komp forgalomban végzett fuvarozásánál be kell tartani a veszélyes áruk tengeri fuvarozásáról szóló nemzetközi egyezmény (IMDG) rendelkezéseit is.

10. Cikk

Az áruk berakása és biztosítása

1. § Az áruknak az 1520 mm nyomtávolságú vasúti kocsikba való berakását és biztosítását az Áruk Berakásának és Biztosításának Műszaki Feltételei (a jelen Megállapodás 3. melléklete) szerint kell végezni, ha a fuvarozók nem egyeztettek ezektől eltérő feltételeket.

2. § Az áruknak az 1435 mm és 1000 mm nyomtávolságú fedett vasúti kocsikba való berakását és biztosítását a berakás helyén érvényes nemzeti jogszabályokban foglaltak szerint kell végezni, ha a fuvarozók nem egyeztettek ezektől eltérő feltételeket, míg nyitott kocsikba - a vonatkozó nyomtávolságú vasúti kocsiban történő fuvarozást végző fuvarozók között egyeztetett feltételek szerint.

11. Cikk

Nem a fuvarozó tulajdonát képező vasúti kocsi fuvarozásként történő fuvarozásának szabályai

1. § A jelen Megállapodásban foglalt feltételek alkalmazásának rendjéről, a nem a fuvarozó tulajdonában lévő vasúti kocsi fuvarozásként történő felhasználása tekintetében, a Nem a fuvarozó tulajdonát képező vasúti kocsi fuvarozásként történő fuvarozásáról szóló Szabályzat (a jelen Megállapodás 4. Melléklete) rendelkezik, míg azon kérdéseket illetően, amelyekről a Nem a fuvarozó tulajdonát képező vasúti kocsi fuvarozásként történő fuvarozásáról szóló Szabályzat nem rendelkezik, a jelen Megállapodás 8. «Árufuvarozási Szabályzat» Cikkében hivatkozott Árufuvarozási Szabályzatot kell alkalmazni.

2. § A Nem a fuvarozó tulajdonát képező vasúti kocsi fuvarozásként történő fuvarozásáról szóló Szabályzat részletezett szabványos megoldásokat és eljárásokat tartalmaz, amelyek biztosítják a jelen Megállapodás egységes értelmezését és alkalmazását.

12. Cikk

Információs Kézikönyv

1. § Az Információs Kézikönyv a jelen Megállapodás feltételeivel végzett árufuvarozáshoz igénybe vett vasúti infrastruktúráról és vízi útszakaszokról, valamint az ilyen fuvarozásokat végző fuvarozókról tartalmaz adatokat (a jelen Megállapodás 5. melléklete). Az Információs Kézikönyvbe felvett adatok bárki számára hozzáférhetőek, és azokat nyilvánosan hitelesnek kell tekinteni.

2. § Az Információs Kézikönyv szerkezetében módosításokat és kiegészítéseket a jelen Megállapodás módosításaira és kiegészítéseire megállapított rendben lehet alkalmazni.

3. § Az Információs Kézikönyvben szereplő adatok módosítása és kiegészítése a Felek bejelentése alapján történhet. Valamennyi Fél bejelentést küld az OSZZSD Főbizottság

részére a saját állama vasúti infrastruktúrájára, vízi útszakaszaira és a saját állama területén bejegyzett és a nemzetközi fuvarozásokban résztvevő fuvarozókra vonatkozó adatok módosításairól és kiegészítéseiről.

Azokat az adatokat, amelyek alapján az OSZZSD Főbizottság módosításokat és kiegészítéseket hajt végre az Információs Kézikönyvben, legkésőbb azok hatálybalépését 30 nappal megelőzően kell rendelkezésre bocsátani. Az OSZZSD Főbizottság az Információs Kézikönyv adatainak módosításaira és kiegészítéseire vonatkozó információt annak kézhezvételét követő 3 napon belül megjelenti az OSZZSD honlapján, megjelölve hatálybalépésük időpontját.

13. Cikk

Árufuvarozás a CIM/SZMGSZ fuvarlevél alkalmazásával

Az árufuvarozás végezhető CIM/SZMGSZ fuvarlevél alkalmazásával. A fuvarlevél mintáját, valamint kitöltési és alkalmazási szabályait a CIM/SZMGSZ Fuvarlevél Kézikönyv (a jelen Megállapodás 6. Melléklete) tartalmazza. A jelen Megállapodás 8. «Árufuvarozási Szabályzat» Cikkében hivatkozott Árufuvarozási Szabályzatot azon kérdések tekintetében kell alkalmazni, amelyekről a CIM/SZMGSZ Fuvarlevél Kézikönyv külön nem rendelkezik.

II. FEJEZET

FUVAROZÁSI SZERZŐDÉS

14. Cikk

Fuvarozási szerződés

1. § A fuvarozási szerződésnek megfelelően a fuvarozó kötelezettséget vállal, hogy a feladó által rábízott árut díjazás ellenében a feladó és a szerződő fuvarozó által egyeztetett útvonalon a rendeltetési állomásra fuvarozza, és azt az átvevőnek kiszolgáltatja.

2. § A fuvarozó a jelen Megállapodás feltételei mellett elvégzi az áru fuvarozását, ha:

1) a fuvarozó vagy a feladó rendelkezik a fuvarozás elvégzéséhez szükséges fuvarszöveggel;

2) a feladó betartja a jelen Megállapodás feltételeit;

3) a fuvarozás elvégzését nem akadályozzák olyan körülmények, amelyeket a fuvarozó nem tud megelőzni, és amelyek elhárítása tőle nem függ;

4) a fuvarozást az áru továbbítási útvonalára a fuvarozók egyeztetették.

3. § A fuvarozási szerződés megkötését a fuvarlevél bizonyítja.

4. § A fuvarlevélbe valótlan vagy pontatlan adatok bejegyzése, valamint a fuvarlevélnek a fuvarozó általi elveszése nem befolyásolja sem a fuvarozási szerződés meglétét, sem annak érvényességét.

5. § Valamennyi következő fuvarozó az árut a fuvarlevéllel átvéve belép a fuvarozási szerződésbe, és az abból eredő kötelezettségeket magára vállalja.

6. § Az áru fuvarozásához a vasúti kocsit a fuvarozó vagy a feladó biztosítja.

A fuvarozáshoz a nemzetközi forgalomban történő közlekedtetésre engedélyezett vasúti kocsikat kell biztosítani.

15. Cikk

Fuvarlevél

1. § A fuvarlevélnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

- 1) a feladó neve és postai címe;
- 2) az átvevő neve és postai címe;
- 3) a szerződő fuvarozó neve;
- 4) a feladási vasút és állomás megnevezése;
- 5) a rendeltetési vasút és állomás megnevezése;
- 6) az átmeneti határállomások megnevezése;
- 7) az áru megnevezése és kódja;
- 8) feladási szám;
- 9) a csomagolás módja;
- 10) az árudarabok száma;
- 11) az áru tömege;
- 12) a vasúti kocsi (konténer) száma, ki bocsátotta rendelkezésre a vasúti kocsit az áru fuvarozásához (a feladó vagy a fuvarozó);
- 13) a feladó által a fuvarlevélhez csatolt kísérőokmányok felsorolása;
- 14) a fuvarköltségek fizetése;
- 15) a kocsizárak mennyisége és jelei;
- 16) az áru tömeg-megállapításának módja;
- 17) a fuvarozási szerződés megkötésének időpontja.

2. § A fuvarlevélnek a jelen cikk 1. §-ában felsoroltakon kívül szükség esetén a következő adatokat is tartalmaznia kell:

- 1) a következő fuvarozók megnevezése;
- 2) a feladónak az árura vonatkozó közleményei;
- 3) kikötői vasútállomások és a víziközlekedésnek történő átadást végző kikötők;
- 4) egyéb, az Árufuvarozási Szabályzatban előírt adatok.

3. § A fuvarlevél űrlap kinyomtatását és kitöltését az OSZZSD hivatalos nyelveinek (kínai, orosz) egyikén végzik, nevezetesen:

- Azerbajdzsán Köztársaság, Belorusz Köztársaság, Bolgár Köztársaság, Észk Köztársaság, Grúzia, Lengyel Köztársaság, Lett Köztársaság, Litván Köztársaság, Iráni Iszlám Köztársaság, Kazah Köztársaság, Kirgiz Köztársaság, Magyarország, Moldovai Köztársaság, Mongólia, Oroszországi Föderáció, Szlovák Köztársaság, Tádzsik Köztársaság, Türkmenisztán, Ukrajna és Üzbég Köztársaság rendeltetés/feladás esetében vagy ezen államokon keresztül átmenetben - orosz nyelven;

- a Vietnami Szocialista Köztársaságból, a Kínai Népköztársaságból és a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságból végzett fuvarozás esetében - kínai nyelven;

- a Vietnami Szocialista Köztársaságba, a Kínai Népköztársaságba és a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságba az Oroszországi Föderációból és a Kazah Köztársaságból végzett vagy ezeken keresztül átmenetben történő fuvarozás esetében - orosz nyelven.

A fuvarlevél nyomtatványok, valamint azok összes vagy egyes rovatainak bejegyzései elláthatók más nyelvre történő fordítással is.

A fuvarozás résztvevőinek egymás közötti megállapodása szerint a fuvarlevél kitölthető bármely más nyelven is.

4. § A fuvarlevél elkészíthető elektronikus fuvarlevél formában is. Az elektronikus fuvarlevél a papír alapú fuvarlevél funkcióját tölti be, és olyan elektronikus adathalmazt képez, amely megegyezik a papír alapú fuvarlevél adathalmazával.

16. Cikk

Felelősség a fuvarlevélbe bejegyzett adatokért

1. § A feladó biztosítja az általa a fuvarlevélbe bejegyzett adatok és nyilatkozatok helyességét. Felelősséget visel ezeknek az adatoknak és nyilatkozatoknak a helytelen, pontatlan vagy hiányos voltából, valamint a fuvarlevél nem megfelelő rovatába történt bejegyzéséből származó valamennyi következményért. Ha a jelen Megállapodás rendelkezéseinek megfelelően a fuvarozó jegyzi be a fuvarlevélbe a feladó rendelkezéseit, ezt úgy kell tekinteni, hogy a feladó megbízásából jár el, hacsak az ellenkezőjét nem bizonyítják.

2. § Amennyiben a fuvarozási szerződés megkötését megelőzően a fuvarozó azt állapítja meg, hogy a fuvarlevélben helytelen, pontatlan vagy hiányos adatok találhatóak, akkor a feladó köteles kiállítani új fuvarlevelet, ha az Árufuvarozási Szabályzat rendelkezései értelmében a fuvarlevélbe bejegyzett adatok és nyilatkozatok javítása nem megengedett.

3. § A feladó köteles a fuvarozónak bírságot fizetni, ha a fuvarozási szerződés megkötését követően a fuvarozó a feladó által a fuvarlevélbe bejegyzett adatok és nyilatkozatok helytelenségét, pontatlanságát vagy hiányát tárja fel, s ennek során megállapítja, hogy:

1) az árun belül olyan tárgyakat vettek fel fuvarozásra, amelyeknek az államhatáron keresztül való átszállítása legalább egy olyan államban tilos, amelynek területén a fuvarozást végre kell hajtani;

2) veszélyes árut vettek fel fuvarozásra fuvarozási előírásainak megsértésével;

3) az árunak a feladó által végzett berakása során a terhelési határ túllépésével túlterhelték a vasúti kocsit;

4) a fuvar költségeket emiatt alulszámolták;

5) a közlekedésbiztonságot veszélyeztető körülmények fordultak elő.

A jelen paragrafus 1, 2, 4, 5 pontjai szerinti bírságot a 31. «A fuvar költségei és bírságok megfizetése» Cikkben foglalt rendelkezéseknek megfelelően az előírások ilyen megsértését feltáró fuvarozónak járó fuvardíj ötszörös mértékében kell megfizetni.

A jelen paragrafus 3 pontja szerinti bírságot a 31. «A fuvar költségei és bírságok megfizetése» Cikkben foglalt rendelkezéseknek megfelelően a többlet árutömeg fuvarozásáért ezt a tömegtöbbletet feltáró fuvarozónak járó fuvardíj ötszörös mértékében kell megfizetni.

A jelen paragrafusban előírt bírságokat a fuvarozó jogosult beszedni, függetlenül a lehetséges kár megtérítésétől és a feladó vagy az átvevő által a jelen Megállapodás rendelkezéseinek megfelelően megfizetett más bírságoktól.

17. Cikk

Az áru értékének bevallása

1. § A fuvarozó és a feladó közötti megegyezés esetén az áru fuvarozása végezhető az áru értékének bevallásával.

2. § A fuvarozó többlet díj fizetését követelheti az áru értékének bevallásáért.

18. Cikk

Göngyöleg, csomagolás és jelölés

1. § Azokat az árukat, amelyekhez göngyöleg vagy csomagolás szükséges annak érdekében, hogy azoknak a fuvarozás során előforduló elveszését, sérülését, megromlását és minőségromlását megelőzzék, továbbá megelőzzék a fuvarszközök vagy más áruk

megsértését, beszennyezését, valamint az emberek egészségének, az állatoknak, a környezetnek és a vasúti infrastruktúrának történő károkozást, e követelményeket biztosító göngyölegben vagy csomagolásban kell feladni fuvarozásra.

2. § A feladó köteles biztosítani az általa az árudarabokra felfestett vagy azokhoz rögzített jelölések, ragaszbárcák vagy függőbárcák, valamint a vasúti kocsikon, UTI-kon és KFE-ken elhelyezett bárcák helyességét.

3. § Ha a fuvarozásra felkínált áru göngyölegének (csomagolásának) külső vizsgálata során olyan hiányosságot észlelnek, amely aggályossá teszi az átrakás lehetőségét, elveszést, hiányt, az áru és a fuvarozó sérülését (megromlását) okozhatja, a fuvarozó megtagadja az áru fuvarozásra való felvételét, vagy azt csak különleges szerződési feltételekkel veszi fel fuvarozásra.

Ha a göngyöleg vagy a csomagolás állapota nem teszi lehetővé annak további fuvarozását, akkor az áruval a 28. «Fuvarozási és kiszolgáltatási akadály» Cikkben foglalt rendelkezéseknek megfelelően kell eljárni.

4. § A feladó felelősséggel tartozik a göngyöleg vagy csomagolás hiányának vagy nem megfelelő állapotának, valamint a jelölés, a ragaszbárcák vagy a függőbárcák hiányának vagy helytelenségének következményeiért, nevezetesen, köteles megtéríteni a fuvarozó részére az ezek következtében okozott kárt.

19. Cikk

Az áru berakása és tömegének meghatározása

1. § Az áru berakását műszakilag ép, a vonatkozó áru fuvarozására alkalmas és kitisztított vasúti kocsiba kell végezni.

2. § A feladási ország nemzeti jogszabályai határozzák meg, hogy a vasúti kocsiba történő berakást kinek kell végeznie - a fuvarozónak vagy a feladónak.

Az UTI és a KFE áruval történő megrakását a feladó végzi.

3. § A berakást végző személy felelősséggel tartozik a vasúti kocsi adott áru fuvarozásra való alkalmasságának megállapításáért, az árunak a vasúti kocsiba, UTI-ba és KFE-be való berakásával és biztosításával szemben támasztott követelmények betartásáért, valamint a nem megfelelő berakás valamennyi következményéért.

4. § Amennyiben a fuvarlevélben nincs feltüntetve a berakást végző kiléte, azt kell feltételezni, hogy a berakást a feladó végezte.

5. § Az áru tömegének meghatározását az Árufuvarozási Szabályzatban foglaltak szerint kell végezni.

20. Cikk

Lezárás

1. § A lezáráshoz olyan kocsizárakat kell alkalmazni, amelyek eltávolítása megsértésük nélkül nem lehetséges. A kocsizárakat úgy kell felhelyezni, hogy az áruhoz való hozzáférés azok megsértése nélkül ne legyen lehetséges.

2. § A kocsizárakkal és azok jeleivel szemben támasztott követelményeket az Árufuvarozási Szabályzat tartalmazza.

3. § Az olyan országokban, amelyekben nem alkalmazzák ezt a Megállapodást, a vasúti kocsikra, az UTI-kra vagy KFE-kre felhelyezett, ép kocsizárak, egyenértékűek a jelen Megállapodás rendelkezéseinek megfelelően felhelyezett kocsizárakkal.

21. Cikk

Az áru felvétele fuvarozásra

Az árut a feladótól a szerződő fuvarozó veszi fel fuvarozásra.

22. Cikk

Hatósági előírások teljesítése

1. § A feladó a fuvarlevélhez csatolja a vám és más hatósági rendelkezések teljesítéséhez az áru fuvarozásának teljes útvonalán szükséges kísérőokmányokat. Ezek az okmányok csak azokra az árukra vonatkozhatnak, amelyeket az illető fuvarlevélbe bejegyeztek.

Ha a feladó a fuvarlevélhez nem csatolja a hatósági előírások teljesítéséhez szükséges okmányt, hanem azt megküldi a vonatkozó ellenőrző hatósági szervnek, akkor a megküldés adatait a fuvarlevélbe bejegyzik.

2. § A fuvarozó nem köteles ellenőrizni, hogy a feladó által a fuvarlevélhez csatolt kísérőokmányok helyesek és elégségesek.

3. § A feladó a fuvarozó felé felelősséggel tartozik a kísérőokmányok hiányának, elégtelenségének vagy helytelenségének következményeiért.

4. § A feladó az általa a fuvarlevélhez csatolt kísérőokmányokat köteles feltüntetni a fuvarlevélben.

Ha a feladó nem teljesíti e paragrafus rendelkezéseit, akkor a szerződő fuvarozó köteles megtagadni az árunak a fuvarozásra történő felvételét.

5. § Amennyiben a fuvarozást vagy az áru kiszolgáltatását késlelteti az a körülmény, hogy a feladó nem bocsátotta rendelkezésre a szükséges kísérőokmányokat vagy az általa rendelkezésre bocsátott és a fuvarlevélben feltüntetett okmányok nem elégségesek vagy helytelenek, a fuvarozó részére meg kell fizetni az ezzel kapcsolatban felmerült többlet fuvar költségeket és azon költségeket, valamint bírságokat, amelyeket a nemzeti jogszabályok előírnak, a jelen Megállapodás 31. «A fuvar költségek és bírságok megfizetése» Cikkében szabályozott eljárás szerint.

6. § A vasúti kocsi, UTI vagy KFE felnyitásáról a határőrizeti, vám, közegészségügyi, állategészségügyi, növény-egészségügyi és más ellenőrzések elvégzése céljából a fuvarozó Felnyitási jegyzőkönyvet vesz fel.

7. § A vámszervek vagy a fuvarozó által a határőrizeti, vám, közegészségügyi, állategészségügyi, növény-egészségügyi és más ellenőrzések elvégzését követően felhelyezett ép kocsizárak egyenértékűek az eredetileg felhelyezett kocsizárakkal.

23. Cikk

Az áru ellenőrzése

1. § A fuvarozó jogosult ellenőrizni, hogy a feladó betartotta-e a fuvarozási feltételeket, és a küldemény megfelel-e a feladó által a fuvarlevélben feltüntetett adatoknak. Az ellenőrzés a nemzeti jogszabályokban meghatározott rend szerint történik.

2. § Ha a feladó nem tartotta be a fuvarozási feltételeket, vagy a küldemény nem felel meg a feladó által a fuvarlevélben feltüntetett adatoknak, akkor a jelen Megállapodás 31. «A fuvar költségek és bírságok megfizetése» és 32. «Az áru fuvarozásával összefüggő többletköltségek» Cikkében előírt rendben a fuvarozó részére meg kell téríteni mindazon költségeket, amelyek az ellenőrzéssel kapcsolatban felmerültek, és amelyek dokumentumokkal igazoltak.

24. Cikk

Fuvarozási határidő

1. § A feladó és a fuvarozó ellenkező értelmű megállapodásának hiányában a fuvarozási határidőt az áru továbbításának teljes útvonalára kell megállapítani, és az nem haladhatja meg a jelen cikkben meghatározott normaidők alapján számított időtartamot.

2. § Az áru fuvarozási határidejét a következő normákból kiindulva kell megállapítani:

- konténereknél - 1 nap minden megkezdett 150 km távolságra;

- egyéb küldeményeknél - 1 nap minden megkezdett 200 km távolságra.

A műszaki jellemzőik alapján sebességkorlátozást igénylő, rakodási szelvényen túlnyúló és külön mozdonnyal, különvonatban továbbított áruk esetében a fuvarozási határidőt a fuvarozó határozza meg.

A közvetlen nemzetközi vasúti-komp forgalomban fuvarozott áruk esetében a fuvarozási határidőt a vízi útszakaszra a vonatkozó útszakaszon történő fuvarozást végző fuvarozó határozza meg.

3. § A fuvarozási határidőt 1 nappal meg kell növelni az áru feladásával összefüggő műveletekre.

A fuvarozási határidőt 2 nappal meg kell növelni:

- az árunak más nyomtávolságú vasúti kocsiba történő valamennyi átrakása esetében;
- a vasúti kocsinak, illetve a saját tengelyein futó árunak másik nyomtávolságú forgóalvázakra történő valamennyi átszerelése esetében;
- az árunak közvetlen nemzetközi vasúti-komp forgalomban történő fuvarozása esetében.

4. § A fuvarozási határidő meghosszabbodik a fuvarozótól független okból a továbbítási útvonalon előforduló összes feltartóztatás idejével.

5. § A fuvarozási határidő folyamatát a fuvarozási szerződés megkötésének napját követő nap 0.00 órájától kell számítani, s az az átvevőnek az áru megérkezéséről való értesítése időpontjában fejeződik be, ahol a nem teljes napot teljes napnak kell figyelembe venni.

6. § Amennyiben az áru a fuvarozási útvonalon megosztásra kerül, akkor a fuvarozási határidőt az áru azon részére kell számítani, amely a fuvarlevéllel érkezett meg.

7. § A fuvarozási határidő megtartottnak tekintendő, ha az áru a rendeltetési állomásra a fuvarozási határidő lejártáig megérkezett, és a fuvarozó az átvevőt az áru megérkezéséről és rendelkezésre bocsátásának lehetőségéről értesítette. Az átvevő értesítésének rendjéről a kiszolgáltatás helyén érvényes nemzeti jogszabályok rendelkeznek.

25. Cikk

A fuvarozási szerződés módosítása

1. § A fuvarozónak az árura vonatkozóan a feladó, valamint az átvevő adhat rendelkezést, és ilyen módon módosíthatja a fuvarozási szerződést. A feladó a szerződő fuvarozóhoz, az átvevő az árut kiszolgáltató fuvarozóhoz fordulhat.

2. § A feladó a fuvarozási szerződést a következők szerint módosíthatja:

- 1) megváltoztathatja az áru rendeltetési állomását;
- 2) megváltoztathatja az áru átvevőjét.

3. § Az átvevő a fuvarozási szerződést a következők szerint módosíthatja kizárólag a rendeltetési ország határain belül:

- 1) megváltoztathatja az áru rendeltetési állomását;
- 2) megváltoztathatja az áru átvevőjét.

Az átvevő a fuvarozási szerződést a jelen Megállapodás feltételei alapján csak addig módosíthatja, amíg az áru a rendeltetési ország beléptető határállomásán tartózkodik.

Ha az áru már elhagyta a rendeltetési ország beléptető határállomását, akkor az átvevő a fuvarozási szerződést a rendeltetési országban érvényes nemzeti jogszabályokban foglaltak szerint módosíthatja.

4. § Nem megengedett a fuvarozási szerződés olyan módosítása, amely a küldemény megosztását eredményezi.

5. § A feladónak a fuvarozási szerződés módosítására való joga megszűnik attól az időponttól, amikor a fuvarlevelet az átvevő részére átadták vagy az áru megérkezett a rendeltetési ország beléptető határállomására, ha a fuvarozó már rendelkezik az átvevő írásbeli nyilatkozatával a fuvarozási szerződés módosítását illetően.

6. § Attól az időponttól kezdve, amikor az átvevő a fuvarozási szerződést módosítja, a feladónak a fuvarozási szerződés szerinti kötelezettségei az átvevőt terhelik.

7. § A feladó nem visel felelősséget a fuvarozási szerződésnek az átvevő nyilatkozata alapján történt módosítása eredményeként előforduló következményekért.

8. § A fuvarozó csak akkor jogosult a fuvarozási szerződés módosításának megtagadására vagy e módosítás végrehajtásának visszatartására, ha:

1) ez a fuvarozó szempontjából a fuvarozási szerződés módosítására vonatkozó nyilatkozat kézhezvételének időpontjában végrehajthatatlan;

2) ez a vasút üzemeltetésében zavart okozhat,

3) a rendeltetési állomás megváltoztatásának esetében az áru értéke nem fedezi az új rendeltetési állomásig feltételezett valamennyi fuvarköltséget, kivéve azokat az eseteket, amikor e költségek haladéktalanul megfizetésre kerülnek, vagy megfizetésükre garanciát nyújtanak.

4) a rendeltetési állomás megváltoztatásakor változnak a fuvarlevélben feltüntetett fuvarozók, és az új fuvarozók a fuvarozáshoz nem járultak hozzá.

9. § A fuvarozó jogosult a fuvarozási szerződésnek általa végrehajtott módosításával összefüggésben felmerülő többlet fuvarköltségek és költségek megfizetését követelni.

26. Cikk

Az áru kiszolgáltatása

1. § Az árunak a rendeltetési állomásra való megérkezésekor a fuvarozó köteles az átvevőnek a fuvarlevelet átadni és az árut kiszolgáltatni, az átvevő pedig köteles átvenni az árut és a fuvarlevelet.

2. § Az átvevő csak olyan esetben tagadhatja meg az áru átvételét, ha az áru minősége a fuvarozó hibájából olyan mértékben megváltozott, amely kizárja annak eredeti rendeltetés szerinti részleges vagy teljes mértékű felhasználását.

3. § Az áru kiszolgáltatása azt követően történik, hogy az átvevő valamennyi fuvarköltséget kiegyenlítette a fuvarozó felé, ha a közöttük megkötött megállapodás nem rendelkezik ettől eltérően. Az átvevő köteles a fuvarköltséget a fuvarlevélben feltüntetett valamennyi áru után megfizetni abban az esetben is, ha a fuvarlevélben feltüntetett áru egy része hiányzik.

4. § Olyan esetben, ha az árut az átvevő rakja ki, a fuvarozó köteles részt venni a darabszámlálásban, az áru állapotának vagy tömegének ellenőrzésében, ha:

1) az áru a rendeltetési állomásra olyan állapotban érkezett meg, amely a vasúti kocsiban, UTI-ban vagy KFE-ben található áruhoz való hozzáférés lehetőségéről tanúskodik olyan sértetlen feladói kocsizárak mellett, amelyek jelei megfelelnek a fuvarlevélben feltüntetetteknek;

2) az áru a rendeltetési állomásra a vasúti kocsiban, UTI-ban vagy KFE-ben elveszett, sérült vagy a fuvarlevélben feltüntetettektől eltérő jelekkel ellátott kocsizárakkal érkezett meg; ennek során a fuvarozó megtagadhatja az áru ellenőrzésében való részvételt, ha legalább egy olyan ép feladói kocsizár megmaradt, amely kizárja az áruhoz való hozzáférést, s annak jelei megfelelnek a fuvarlevélben feltüntetetteknek;

3) a nyitott vasúti kocsiban fuvarozott áru a hiány, sérülés (megromlás) külső szemlével megállapítható nyomait viseli;

4) a gyorsan romló áru a fuvarozási határidő túllépésével érkezett meg;

5) a fuvarozó nem tartotta meg az általa kiszolgált hőszabályozású kocsikban a fuvarozás előírt hőmérsékleti körülményeit;

6) az árut a fuvarozó rakta be.

5. § A vasúti kocsinak, konténernek az áru kirakása után a fuvarozónak való visszaadásakor az átvevő köteles azt a fuvarozónak tiszta állapotban visszaadni.

27. Cikk

Az áru elveszésének vétele

1. § Ha a fuvarozási határidő lejártát követő 10 napon belül az árut nem szolgáltatják ki az átvevőnek, a feladó a szerződő fuvarozóhoz vagy az átvevő a kiszolgáltatást végző fuvarozóhoz jogosult kérelmet benyújtani az áru kutatására. Az áru kutatására irányuló kérelem nem minősül az elveszett áruért való felszólamlás benyújtásának.

2. § Az áru akkor tekinthető elveszettnek, ha az árut a fuvarozási határidő lejártát követő 30 napon belül nem szolgáltatják ki az átvevőnek.

3. § Ha az áru a fuvarozási határidő eltelte utáni 30. napon túl megérkezik a rendeltetési állomásra, a fuvarozó köteles erről az átvevőt értesíteni. Az átvevő köteles átvenni az árut, ha az legkésőbb a fuvarozási határidő lejártát követő 6 hónapon belül megérkezik, és visszafizetni a fuvarozónak azokat az összegeket, amelyeket az kártérítés címén az áru elveszéséért, a fuvardíj és a fuvarozással kapcsolatos egyéb költségek megtérítéseként részére kifizetett.

Ha a kártérítés a feladó részére került kifizetésre, a feladó a kártérítés összegét köteles visszafizetni a fuvarozónak. Ennek során fennmarad a jog a fuvarozóval szemben felszólamlás benyújtására az áru fuvarozási határidejének túllépéséért való bírság, valamint az

áru elveszéséért, a tömegének hiányáért, sérüléséért (megromlásáért) vagy minőségének csökkenéséért való kártérítés megfizetése tárgyában.

28. Cikk

Fuvarozási és kiszolgáltatási akadály

1. § Amennyiben a fuvarozótól független fuvarozási akadály fordul elő, a fuvarozó maga dönt, hogy a feladótól kér rendelkezést vagy az áru fuvarozását a rendeltetési állomásig az eredeti továbbítási útvonal megváltoztatásával végzi.

2. § Ha a fuvarozó tőle független okból nem tudja végrehajtani az áru elfuvarozását az eredeti továbbítási útvonal megváltoztatásával, a fuvarozást folytatni vagy az árut kiszolgáltatni az átvevőnek, akkor haladéktalanul rendelkezést kér a feladótól.

3. § Amennyiben a feladóhoz intézett felkérés elküldését követő nyolc napon belül, gyorsan romló áruk tekintetében - három napon belül, élő állatok tekintetében - két napon belül a feladótól nem érkezik rendelkezés vagy végrehajthatatlan rendelkezés érkezik az áruval való teendők vonatkozásában, akkor a fuvarozó jogosult az áru feletti rendelkezésre.

4. § A fuvarozó jogosult az áru felett rendelkezni a jelen Cikk 3. §-ában meghatározott határidők betartása nélkül is, ha az áru állapota halaszthatatlan intézkedések meghozatalát igényli.

5. § Ha a feladó a fuvarlevélben rendelkezett az áruval való teendőkről fuvarozási és kiszolgáltatási akadály esetére, akkor a fuvarozó ezeknek a feladói rendelkezéseknek megfelelően jár el. Amennyiben a fuvarozó úgy határoz, hogy e rendelkezések teljesítése nem lehetséges, akkor a jelen Cikk 1-3. §-aiban foglalt rendelkezések szerint jár el.

6. § Amennyiben a fuvarozási vagy kiszolgáltatási akadály a fuvarozótól független okból következett be, a fuvarozó részére meg kell fizetni az akadály miatt felmerült többlet fuvar költségeket és egyéb kiadásokat, valamint bírságokat, ha a nemzeti jogszabályok ilyeneket előírnak.

29. Cikk

Kereskedelmi jegyzőkönyv

1. § A fuvarozó Kereskedelmi jegyzőkönyvet vesz fel, ha az árunak a fuvarozás ideje alatt vagy kiszolgáltatáskor végzett ellenőrzése során megállapítja:

1) az áru megnevezésének, tömegének vagy az árudarabok számának eltérését a fuvarlevélben feltüntetett adatoktól;

2) az árudarabokon feltüntetett feliratok eltérését a fuvarlevélben az árudarabok jeleire (védjegyeire), rendeltetési vasútjára és állomására, átvevőjére, az árudarabok számára vonatkozó adatoktól;

3) az áru sérülését (megromlását);

4) az adott áruhoz tartozó fuvarlevél vagy egyes lapjainak hiányát vagy a vonatkozó fuvarlevélhez tartozó áru hiányát (elveszését).

2. § Ha az áru rendeltetési országának jogszabályai lehetővé teszik kiszolgáltatás utáni jegyzőkönyv felvételét, akkor az átvevő jogosult az árut kiszolgáltató fuvarozóhoz fordulni kiszolgáltatás utáni Kereskedelmi jegyzőkönyv felvételének igényével, amennyiben a kiszolgáltatás során az áru külső szemléjével a hiányosság nem volt megállapítható. Az árut kiszolgáltató fuvarozó ilyen értelmű megkeresését az átvevő az áru elveszésének, hiányának, sérülésének (megromlásának) megállapítását követően haladéktalanul, és legkésőbb az áru kiszolgáltatását követő három napon belül köteles benyújtani.

30. Cikk

A fuvar költségek számítása

1. § A fuvar költségeket a fuvarozást végző fuvarozók által alkalmazott díjszabások alapján kell számítani.

2. § A fuvar költségeket a fuvarozásban résztvevő valamennyi fuvarozó külön számítja fuvarozási távolságára és pénznemében, amelyeket a vonatkozó, nemzetközi forgalomban végzett fuvarozásra alkalmazott díjszabásnak megfelelően határoz meg.

A vízi útvonalszakasz fuvar költségeit a vonatkozó fuvarozásra alkalmazott díjszabás szerint kell számítani.

3. § A fuvar költségek számítása a fuvarozási szerződés megkötésének napján érvényes díjszabások szerint történik.

4. § A vasúti kocsi terhelési határa felett vagy a statikus tengelyterhelés megengedett értéke felett megrakott vasúti kocsi észlelése esetén a külön kocsiba átrakott többlet tömeg fuvarozásának költségét önálló küldeményként kell számítani az észlelés napján érvényes díjszabások szerint.

5. § Amennyiben a fuvarlevélben helytelen, pontatlan vagy hiányos adatokat tárnak fel, akkor az eltérést feltáró fuvarozó és a következő fuvarozók a fuvar költségeket a ténylegesen fuvarozott árura számítják.

6. § Ha a fuvarozótól független okból merült fel fuvarozási akadály, és az áru továbbítási útvonala megváltoztatásra került, a fuvar költségeket a módosított útvonalra kell számítani.

7. § Ha a fuvarozótól független okból a fuvarozás útvonalán a küldeményt egy vasúti kocsiból ugyanolyan nyomtávolságú kettő vagy több vasúti kocsiba kell átrakni, akkor a vasúti kocsik mindegyikébe berakott áru fuvar költséget külön, önálló küldeményként kell számítani.

8. § Ha a különböző nyomtávolságú vasutak csatlakozó állomásán a küldeménynek az egyik nyomtávolságú egy vasúti kocsiból történő átrakásához kettő vagy több másik nyomtávolságú vasúti kocsi szükséges, akkor a fuvarozó jogosult az egyes vasúti kocsikba berakott áruk fuvar költséget külön, önálló küldeményként számítani.

9. § A fuvarozási szerződés módosítása esetében a fuvar költségek számítása külön történik a fuvarozási szerződés módosítását végrehajtó állomásig megtett távolságra, illetve ettől az állomástól az új rendeltetési állomásig.

31. Cikk

A fuvar költségek és bírságok megfizetése

1. § Ha a fuvarozás résztvevői közötti megállapodás másként nem rendelkezik, a fuvar költségek fizetése a következőket terheli:

1) a feladót - a fuvarozásban résztvevő fuvarozók részére az általuk végzett fuvarozásért, kivéve az árut kiszolgáltató fuvarozót;

2) az átvevőt - az árut kiszolgáltató fuvarozó részére az általa végzett fuvarozásért. A bírságok tekintetében azonos rend érvényes.

2. § Ha a feladó vagy az átvevő a jelen Cikk 1. §-ában előírt kötelezettségeinek teljesítését harmadik személyre ruházza, akkor ezt a személyt a feladó köteles megjelölni a fuvarlevélben költségviselőként, akinek rendelkeznie kell a vonatkozó fuvarozóval megkötött megállapodással.

3. § Ha az átvevő nem vette át az árut, és nem élt a 25. «A fuvarozási szerződés módosítása» Cikk 3. §-ában, illetve a 26. «Az áru kiszolgáltatása» Cikk 2. §-ában előírt jogaival, vagy nem jelent meg az áru átvételére, akkor az adott fuvarozási szerződés alapján a fuvar költségeket a feladónak kell megfizetnie.

4. § A fuvar költségek hibás kiszámítása esetében a nem beszédett költségeket meg kell fizetni, a túlfizetett költségeket vissza kell téríteni.

5. § A fuvar költségeket és a bírságokat a fuvarozó részére a fizetés államában érvényes nemzeti jogszabályok által előírt rendben kell megfizetni.

6. § A fuvarozó jogosult a fuvar költségek megfizetését a fuvarozás megkezdése előtt követelni.

32. Cikk

Az áru fuvarozásával összefüggő többletköltségek

1. § A fuvarozó részére meg kell téríteni az áru fuvarozásával összefüggő, valamennyi olyan költségét, amelyet az alkalmazott díjszabások nem írnak elő, és amelyek a fuvarozótól független okból merülnek fel. Ezeket a költségeket a felmerülésük időpontjára, küldeményenként külön kell megállapítani, és megfelelő dokumentumokkal igazolni.

2. § A többletköltségek megtérítése a 31. «A fuvar költségek és bírságok megfizetése» Cikkben előírt rendben történik.

33. Cikk

Utánvét és készpénzelőleg

Az utánvét és készpénzelőleg nem megengedett.

34. Cikk

A fuvarozó zálogjoga az árura

1. § A fuvarozási szerződésből eredő valamennyi követelése megfizetéséig a fuvarozó jogosult az őrizetében lévő árut visszatartani.

2. § A zálogjog érvényesítését annak az országnak a jogszabályai határozzák meg, ahol a fuvarozó zálogjogát érvényesíti.

35. Cikk

A fuvarozók egymás közötti leszámolása

1. § Az a fuvarozó, amelyik megkapta vagy meg kell kapnia a fuvarozási szerződés alapján a fuvarozásban résztvevő, más fuvarozóknak járó fuvarkötségeket, köteles azokat az említett fuvarozóknak megfizetni.

2. § A fuvarozók között a jelen Megállapodás alkalmazásának eredményeként felmerülő leszámolásokat a fuvarozók között a leszámolások rendjéről kötött megállapodásban foglaltak szerint kell végezni.

36. Cikk

A fuvarozók egymás közötti követelései a kifizetett kártérítési összegek megtérítését illetően

1. § A jelen Megállapodásban előírt esetekben és annak megfelelően a feladónak, átvevőnek kártérítést kifizető fuvarozó jogosult viszontkövetelés benyújtására a fuvarozásban résztvevő, másik fuvarozók felé a következő rendelkezésekkel összhangban:

- 1) ha a kárt egyetlen fuvarozó mulasztása okozta, akkor azért kizárólagos felelősséget visel;
- 2) ha a kárt több, a fuvarozásban résztvevő fuvarozó mulasztása okozta, akkor mindegyikük csak olyan mértékben visel felelősséget, amilyen mértékben a kárt ő okozta;
- 3) ha nem bizonyítható, hogy a kár egy vagy több fuvarozó hibájából következett be, akkor a fuvarozók megállapodnak a felelősség felosztásának rendjéről. Ha a fuvarozók nem tudnak megállapodni a felelősség felosztásának rendjéről, akkor a felelősséget a küldemény által az egyes fuvarozóknál megtett díjszabási távolságok arányában kell felosztani, kivéve azokat, akik bizonyítják, hogy a kár nem az ő hibájukból következett be.

2. § A fuvarozási határidő túllépéséért fizetett kártérítés megtérítésénél, ha az áru fuvarozási határidejének túllépése több fuvarozó hibájából fordult elő, a kártérítés számításához a százalékos arányokat a 45. «A fuvarozási határidő túllépéséért fizetett kártérítés mértéke» Cikk 2. §-ában foglaltak szerint kell meghatározni, a teljes fuvarozási

útvonalon előfordult összes határidő túllépésből kiindulva, és a fuvarozási határidőt túllépő egyes fuvarozók által beszedett fuvardíjából kell kiszámítani.

3. § Az a fuvarozó, akivel szemben kifizetett kártérítési összeg megtérítésére viszontkövetelést támasztottak, nem jogosult a viszontkövetelést támasztó fuvarozó által teljesített kifizetés jogszerűségét vitatni, ha a kártérítést bírói ítélet állapította meg, és azt a fuvarozót, akivel szemben a viszontköveteléssel fellépnek, a peres eljárásról kellő időben értesítették.

4. § A felszólamlás alapján kifizetett kártérítésre vonatkozó viszontköveteléseket a kártérítési összeg tényleges kifizetésének napjától számított 75 napon belül kell érvényesíteni. Bírói ítélet alapján fizetendő kártérítésre vonatkozó követeléseket a bírói ítélet jogerőre emelkedésének napjától számított 75 napon belül kell érvényesíteni.

37. Cikk

A fuvarozó felelőssége

1. § A fuvarozó kizárólag a fuvarozási szerződésből eredően, a jelen Megállapodásban meghatározott rendben és határok között tartozik felelősséggel a feladóval vagy az átvevővel szemben.

2. § A fuvarozó az árunak fuvarozásra történt felvétele időpontjától a kiszolgáltatásának időpontjáig felel az áru elveszéséért, hiányáért, sérüléséért (megromlásáért). A fuvarozónak az áru elveszéséért, hiányáért, sérüléséért (megromlásáért) való felelősségéhez alapul szolgáló körülményeket Kereskedelmi jegyzőkönyvvel kell igazolni.

3. § A fuvarozó felelősséggel tartozik a fuvarozási határidő túllépéséért.

38. Cikk

Személyek, akiknek cselekedeteiért a fuvarozási szerződés részesei felelősséggel tartoznak

1. § A fuvarozási szerződés részesei felelősséggel tartoznak saját alkalmazottaik és más, olyan személyek cselekedeteiért, akiknek a szolgáltatását a fuvarozási szerződés teljesítéséhez igénybe veszik, amikor ezek az alkalmazottak vagy más személyek szolgálati kötelezettségeiket látják el.

2. § A vasúti infrastruktúra kezelőjét olyan személynek kell tekinteni, akinek a szolgáltatását a fuvarozó igénybe veszi a fuvarozási szerződés teljesítéséhez.

39. Cikk

A fuvarozó felelősségének mértéke

1. § A fuvarozó felelősségének mértéke nem lehet nagyobb a fuvarozó által az áru elveszése esetében fizetendő kártérítés mértékénél.

2. § A fuvarozó mentesül a felelősség alól a fuvarozásra felvett áru elveszéséért, hiányáért, sérüléséért (megromlásáért), ha ezek előfordulása:

1) olyan körülmények következtében történt, amelyeket a fuvarozó megelőzni nem tudott, és elhárításuk tőle nem függött;

2) az áru, a göngyöleg és csomagolás nem megfelelő minősége vagy az áru, a göngyöleg és csomagolás különleges természeti és fizikai tulajdonságai következtében történt, amelyek a sérülést (megromlást) okozták;

3) a feladó vagy az átvevő mulasztása vagy az általuk támasztott igények miatt történt, amiért a fuvarozó nem hibáztatható;

4) az áru berakásával vagy kirakásával összefüggő okból történt, ha a berakást vagy a kirakást a feladó vagy az átvevő végezte;

5) az árunak a fuvarozáshoz szükséges göngyölege vagy csomagolása hiányának következtében történt;

6) annak következtében történt, hogy a feladó helytelen, pontatlan vagy hiányos megnevezésű tárgyakat adott fel fuvarozásra, vagy nem tartotta be a jelen Megállapodás feltételeit;

7) annak következtében történt, hogy a feladó az adott áru fuvarozására alkalmatlan vasúti kocsiba vagy konténerbe végezte a berakást;

8) annak következtében történt, hogy a feladó a gyorsan romló áruhoz nem megfelelő fuvarozási módot vagy vasúti kocsi (konténer) típust választott;

9) a feladó, átvevő részéről a vám vagy más hatósági előírások teljesítésének elmulasztása vagy nem kellő módon való teljesítése miatt történt;

10) annak következtében történt, hogy állami szervek a fuvarozótól független ok miatt ellenőrizték, feltartóztatták, elkobozták az árut.

3. § A fuvarozó mentesül a felelősség alól a fuvarozásra felvett áru elveszéséért, hiányáért, sérüléséért (megromlásáért), ha ezek különleges szerződési feltételek mellett fuvarozott áruval fordultak elő, és a felelősség alól történő mentesítést ezek a különleges szerződési feltételek írták elő.

4. § A fuvarozó mentesül a hiányért való felelősség alól:

1) göngyölegben vagy kötegben fuvarozott áru esetében, ha az árut teljes darabszámban, ép göngyölegben vagy kötegben, a tartalomhoz való hozzáférés olyan külső jelei nélkül szolgáltatták ki az átvevőnek, amelyek okát képezhették volna az áru hiányának;

2) göngyöleg vagy kötegelés nélkül fuvarozott áru esetében, ha az árut teljes darabszámban és az áruhoz való hozzáférés olyan külső jelei nélkül szolgáltatták ki az átvevőnek, amelyek okát képezhették volna az áru hiányának;

3) a feladó által vasúti kocsiba, UTI-ba vagy KFE-be berakott áru esetében, ha azt ép feladói kocsizárakkal, valamint az áruhoz való hozzáférés olyan külső jelei nélkül szolgáltatták ki az átvevőnek, amelyek okát képezhették volna az áru hiányának;

4) a feladó által vasúti kocsiba (ajtókkal befelé) berakott konténerben fuvarozott áru esetében, ha a konténereket ebben a vasúti kocsiban a fuvarozás közben nem helyezték át, és az átvevőnek a kocsizárak ellenőrzése nélkül és az áruhoz való hozzáférés olyan külső jelei nélkül szolgáltatták ki, amelyek okát képezhették volna az áru hiányának;

5) a nyitott vasúti kocsiban fuvarozásra felvett áru esetében, ha az árut út közben nem rakták át, ép vasúti kocsiban érkezett, és nem visel olyan jeleket, amelyek áruhiány fuvarozás közbeni keletkezéséről tanúskodnak;

6) a lezárt UTI-ban vagy KFE-ben található leszerelhető vagy tartalék alkatrészek esetében, ha ez az UTI vagy KFE ép feladói kocsizárakkal volt kiszolgáltatva az átvevő részére.

5. § A fuvarozó mentesül az áru sérüléséért való felelősség alól nyitott vasúti kocsiban fuvarozásra felvett áru esetében, ha az árut út közben nem rakták át, ép vasúti kocsiban érkezett, és nem visel olyan jeleket, amelyek az áru sérülésének (megromlásának) fuvarozás közbeni keletkezéséről tanúskodnak.

6. § A fuvarozó mentesül az áru fuvarozási határidejének túllépéséért való felelősség alól, ha ennek a túllépésnek az oka:

1) olyan körülmények előfordulása, amelyeket a fuvarozó megelőzni nem tudott, és elhárításuk tőle nem függött;

2) a feladó vagy az átvevő mulasztása vagy az általuk támasztott olyan igények, amelyek miatt a fuvarozó nem hibáztatható;

3) a feladó, az átvevő vagy az általuk felhatalmazott személy által a vám vagy más hatósági előírások teljesítésének elmulasztása vagy nem kellő módon való teljesítése.

7. § A fuvarozó a közvetlen nemzetközi vasúti-komp forgalomban végzett fuvarozás esetében szintén mentesül a fuvarozásra felvett áru elveszéséért, hiányáért, sérüléséért (megromlásáért) vagy az áru fuvarozási határidejének túllépéséért való felelősség alól, ha az áru elveszése, hiánya, sérülése (megromlása) vagy a fuvarozási határidő túllépése a következők miatt következett be:

1) tüzeset, ha a fuvarozó bizonyítja, hogy nem saját vagy olyan személyek mulasztása miatt következett be, akiknek szolgáltatását a fuvarozási szerződés teljesítéséhez igénybe vette, amikor ezek a másik személyek saját kötelezettségeik teljesítését végezték;

2) életmentő intézkedések vagy javak mentésére irányuló intézkedések ésszerű keretek között;

3) kockázat, vészhelyzet vagy baleset.

Ennek során a fuvarozó csak abban az esetben hivatkozhat a felelősség alól történő mentesülés felsorolt okaira, ha bizonyítja, hogy az áru elveszése, hiánya, sérülése

(megromlása) vagy a fuvarozási határidő túllépése a vízi útszakaszon, a vasúti kocsiba berakott árunak a vízi fuvarszközbe történt berakása kezdetétől a vízi fuvarszközből történő kirakásáig terjedő időszakban fordult elő.

40. Cikk

Vélelem a fuvarozási szerződés jogi szabályozási rendszerének megváltoztatása esetében

Ha olyan országból végzett fuvarozás esetében, amelyben a jelen Megállapodást nem alkalmazzák, a fuvarozási szerződés jogi szabályozási rendszerének megváltoztatásával összefüggésben a jelen Megállapodás előírásainak megfelelően végzett fuvarlevél-váltás után állapítják meg az áru sérülését (megromlását) vagy hiányát, a fuvarozó viszont a küldeményt észrevétel nélkül vette át, akkor ellenkezőjének bizonyításáig azt kell vélelmezni, hogy az áru sérülése (megromlása) vagy hiánya az utóbbi fuvarozási szerződés teljesítése idején keletkezett.

41. Cikk

Bizonyítási teher

1. § A fuvarozót terheli annak bizonyítása, hogy az áru elveszését, hiányát, sérülését (megromlását) a 39. «A fuvarozó felelősségének mértéke» Cikk 2. §-ának 1. és 4. pontjaiban felsorolt körülmények okozták.

2. § Ha megállapítást nyer, hogy az áru elveszését, hiányát, sérülését (megromlását) a 39. «A fuvarozó felelősségének mértéke» Cikk 2. §-ának 2., 3., 5-10. pontjaiban, 7. §-ának 2., 3. pontjaiban felsorolt körülmények okozhatták, azt kell vélelmezni, hogy a kárt ezek a körülmények okozták, amíg a feladó vagy az átvevő ennek ellenkezőjét nem bizonyítja.

3. § Annak a bizonyítása, hogy a fuvarozási határidő túllépése nem a fuvarozó mulasztása miatt következett be, a fuvarozót terheli.

42. Cikk

A kártérítés mértéke az áru elveszése vagy hiánya esetében

1. § Olyan esetben, ha a jelen Megállapodás a fuvarozót kártérítés fizetésére kötelezi a feladó vagy az átvevő részére az áru elveszéséért, hiányáért, akkor a megtérítendő kárt az áru értékéből kiindulva kell meghatározni.

Az értékbevallással fuvarozott áru elveszése, hiánya esetében a fuvarozó a feladónak vagy az átvevőnek a bevallott érték összegét vagy a bevallott értéknek az áru elveszett részével arányos összegét téríti meg.

2. § A jelen Cikk 1. §-ában előírt kártérítésen kívül a fuvarozónak vissza kell fizetnie az elveszett áru vagy annak elveszett része fuvarozásáért kapott fuvar költségeket, a feladó (átvevő) egyéb költségeit, ha azokat az áru értéke nem tartalmazza.

3. § Az áru tömegének hiányáért történő kártérítés mértékének kiszámításánál a fuvarozó jogosult az árutöbbletet beszámítani a hiány fedezésére, ha egy feladótól egy átvevő részére

érkezett, azonos megnevezésű és minőségű áru kiszolgáltatásakor, beleértve az út közben átrakott árut is, az egyik fuvarlevélnél áruhiányt, másik fuvarlevélnél árutöbbletet állapítottak meg.

43. Cikk

A felelősség korlátozása az áru tömegének hiánya esetében

1. § Azoknál az áruknál, amelyek természeti tulajdonságaik következtében a fuvarozás közben tömegveszteségnek vannak kitéve, a fuvarozó az áru által megtett távolságtól függetlenül a hiánynak csak azért a részéért visel felelősséget, amely meghaladja a következő százalékos normákat:

- 1) a tömeg két százaléka a folyékony vagy nyers (nedves) állapotban feladott áruknál;
- 2) a tömeg egy százaléka a száraz áruknál.

Az ömlesztve, szórással vagy fejtéssel fuvarozott áruknál, ha azokat út közben át kell rakni, a megjelölt normákat átrakásonként 0,3%-kal megnövelve kell alkalmazni.

2. § Azoknál az áruknál, amelyek természeti tulajdonságaik következtében a fuvarozás közben tömegveszteségnek nincsenek kitéve, a fuvarozó az áru által megtett távolságtól függetlenül a hiánynak csak azért a részéért visel felelősséget, amely meghaladja az áru tömegének 0,2%-át.

3. § Amennyiben egy fuvarlevéllel több árudarabot fuvaroznak, akkor a veszteséget minden árudarabra külön kell számítani, ha azok tömegét a fuvarlevélben külön feltüntették, vagy az más módon megállapítható.

4. § Az áru elveszéséért vagy egyes árudarabok hiányáért történő kártérítés kiszámításánál a jelen Cikk 1. §-ában és 2. §-ában meghatározott normákat az elveszett árura vagy a hiányzó árudarabokra vonatkozóan nem lehet figyelembe venni.

44. Cikk

A kártérítés mértéke az áru sérülése (megromlása) esetében

1. § Olyan esetben, ha a jelen Megállapodás a fuvarozót kártérítés fizetésére kötelezi a feladó vagy az átvevő részére az áru sérüléséért (megromlásáért), akkor a kártérítés mértékének meg kell felelnie annak az összegnek, amellyel az áru értéke csökkent.

2. § Az értékbevallással fuvarozott áru sérülése (megromlása) esetében a fuvarozó a bevallott érték olyan hányadát köteles kártérítésként megfizetni, amely arányában megfelel az áruban a sérülés (megromlás) következményeként bekövetkezett értékcsökkenés százalékos mértékének.

3. § A jelen Cikk 1. és 2. §-aiban előírt kártérítések mértékét a 42. «A kártérítés mértéke az áru elveszése vagy hiánya esetében» Cikk 1. §-ában foglalt rendelkezések szerint kell meghatározni, figyelembe véve az áru értékcsökkenésének a rendeltetési helyen a nemzeti jogszabályok alapján megállapított mértékét.

45. Cikk

A fuvarozási határidő túllépéséért fizetett kártérítés mértéke

1. § Ha a fuvarozó nem tartotta meg az áru fuvarozására a 24. «Fuvarozási határidő» Cikkben foglaltak szerint kiszámított fuvarozási határidőt, a fuvarozó bírság formájában kártérítést fizet a fuvarozási határidő túllépéséért.

2. § A fuvarozási határidő túllépéséért való bírság mértékét a fuvarozási határidőt túllépő fuvarozónak a fuvardíjából és a fuvarozási határidő túllépésének nagyságából (időtartamából) kiindulva kell meghatározni, mégpedig a túllépésnek (napokban) a teljes fuvarozási határidőhöz viszonyított arányszáma alapján, nevezetesen:

a fuvardíj 6%-a, ha a fuvarozási határidő túllépése nem több, mint teljes fuvarozási határidő egy tizede;

a fuvardíj 18%-a, ha a fuvarozási határidő túllépése a teljes fuvarozási határidő egy tizedénél több, de legfeljebb három tizede;

a fuvardíj 30%-a, ha a fuvarozási határidő túllépése több, mint a teljes fuvarozási határidő három tizede.

3. § Olyan esetekben, ha a jelen Megállapodás a fuvarozót az áru elveszéséért kötelezi kártérítésre, a fuvarozási határidő túllépéséért bírságot nem kell fizetni.

Áruhiány esetében a fuvarozási határidő túllépéséért csak az áru kiszolgáltatott része után számított mértékben kell megfizetni a bírságot.

Az áru sérülése (megromlása) esetében a fuvarozási határidő túllépéséért fizetett kártérítés nem zárja ki a 44. «A kártérítés mértéke az áru sérülése (megromlása) esetében» Cikkben foglaltak szerinti kártérítés kifizetését.

46. Cikk

Felszólamlások

1. § A fuvarozóhoz felszólamlást a feladó és az átvevő jogosult benyújtani.

A többletként beszedett fuvaroköltségeknek a 31. «A fuvaroköltségek és bírságok megfizetése» Cikk 4. §-ában foglaltak alapján történő visszatérítésére irányuló felszólamlás joga megilleti azt a személyt is, aki a jelen Megállapodás 31. «A fuvaroköltségek és bírságok megfizetése» Cikk 2. §-ában foglaltak alapján ezeket a fuvaroköltségeket megfizette.

A követelés jogának átruházása nem megengedett.

2. § A felszólamlást megfelelően indokolva és a kártérítés összegének feltüntetésével írásban kell benyújtani.

A felszólamlást benyújthatja:

- a feladó - a szerződő fuvarozóhoz;
- az átvevő - az árut kiszolgáltató fuvarozóhoz.

3. § A felszólamlásokat minden küldeményre külön kell benyújtani, kivéve:

1) a többletként beszedett fuvar költségek visszafizetésére irányuló felszólamlásokat. Az ilyen felszólamlások vonatkozhatnak több küldeményre is;

2) az olyan eseteket, amelyeknél több küldeményről vettek fel egy Kereskedelmi jegyzőkönyvet. Ilyen esetben a felszólamlást a Kereskedelmi jegyzőkönyvben feltüntetett valamennyi küldeményre vonatkozóan kell benyújtani.

4. § Küldeményenként a 23 CHF vagy annál kisebb összegű felszólamlást nem kell elismerni. Ha a felszólamlást ennél nagyobb összegről nyújtják be, de kielégítésre 23 CHF vagy annál kisebb összegben kerül elismerésre, akkor ezt az összeget a felszólamló részére nem kell kifizetni.

5. § A felszólamló köteles a felszólamláshoz csatolni mindazon dokumentumokat, amelyek a felszólamlást megalapozzák, s amelyeket az Árufuvarozási Szabályzat előír.

A fuvarlevelet és a Kereskedelmi jegyzőkönyvet az eredetiben kell csatolni.

6. § Ha a felszólamlást a jelen Cikk 3. §-ában és 5. §-ában foglalt rendelkezések megsértésével állították össze, azt a fuvarozóhoz való megérkezésének napjától számított 15 napon belül, megvizsgálás nélkül, a visszaküldés okának megjelölésével vissza kell küldeni a felszólamlónak. Ilyen esetben a 48. «Elévülési idő» Cikk 3. §-ában előírt elévülési idő szünetelése nem áll fenn. Ha a fuvarozó a felszólamlást a 15 napos határidő lejártá után küldi vissza, akkor az elévülési idő szünetel a határidő lejártát követő naptól a vonatkozó felszólamlásnak a fuvarozó által a felszólamló részére történő elküldése napjáig. Az ilyen felszólamlások fuvarozó által történő visszaküldése nem minősül elutasításnak, és nem jogosítja fel a felszólamlót bírósági kereset indítására.

7. § A fuvarozó köteles a felszólamlás benyújtásától számított 180 napos határidőn belül megvizsgálni azt, válaszolni a felszólamlónak, és teljes vagy részleges elismerése esetében a felszólamlót megillető összeget kifizetni részére.

8. § A felszólamlás teljes vagy részleges elutasítása esetében a fuvarozó közli a felszólamlóval az elutasítás indoklását, és egyidejűleg visszaküldi a felszólamláshoz csatolt dokumentumokat.

9. § Valamennyi olyan esetben, amelyekre a jelen Megállapodás hatálya kiterjed, a fuvarozóhoz bármely felszólamlást csak a jelen Megállapodásban foglalt rendelkezések feltételeivel és korlátain belül lehet benyújtani. Ez a rendelkezés bármely olyan felszólamlásra is vonatkozik, amely a fuvarozó alkalmazottait és a 38. «Személyek, akiknek cselekedeteiért a fuvarozási szerződés részesei felelősséggel tartoznak» Cikk rendelkezései értelmében a felelőssége körébe tartozó személyeket illetően nyújtanak be.

47. Cikk

A fuvarozási szerződésen alapuló követelések. Bírói illetékesség

1. § Kereset csak a vonatkozó felszólamlás benyújtását követően indítható és csak azzal a fuvarozóval szemben, akihez a felszólamlást benyújtották. A jelen Megállapodásra alapuló kereset benyújtásának joga csak azt a személyt illeti meg, aki a fuvarozóhoz felszólamlást nyújthat be.

2. § A felszólamlás és a kereset benyújtásának joga a következők szerint áll fenn:

1) az áru hiányaért, sérüléséért (megromlásáért), valamint fuvarozási határidő túllépéséért fizetendő kártérítés tárgyában - az árunak az átvevő részére történő kiszolgáltatása napjától;

2) az áru elveszéséért fizetendő kártérítés tárgyában - a fuvarozási határidő lejártát követő 30 nap elteltével;

3) többletként beszedett fuvar költségek visszatérítése tárgyában - a fuvar költségek megfizetésének napjától;

4) egyéb követelések tárgyában - a benyújtás alapjául szolgáló körülmények felmerülésének napjától.

3. § Kereset akkor indítható:

1) ha a fuvarozó a felszólamlásra nem adott választ a felszólamlás megvizsgálására meghatározott határidőn belül;

2) ha a fuvarozó a felszólamlás megvizsgálására meghatározott határidőn belül teljes mértékben vagy részlegesen elutasította a felszólamlást.

4. § A keresetet az alperes székhelye szerint illetékes bírói szervnél kell indítani.

48. Cikk

Elévülési idő

1. § Jelen Megállapodásra alapozott kereset benyújtható:

1) a fuvarozási határidő túllépése alapján - 2 hónapon belül;

2) egyéb alapon - 9 hónapon belül.

2. § A jelen Cikk 1. §-ában megjelölt határidőket attól az időponttól kell számítani, amikor a kereset benyújtására a jelen Megállapodás 47. «A fuvarozási szerződésen alapuló követelések. Bírói illetékesség» Cikke 2. §-ában meghatározott jog megnyílik. Az elévülési idő kezdetének napja az elévülési időbe nem számít bele.

3. § A jelen Megállapodás 46. «Felszólamlások» Cikkében foglalt rendelkezéseknek megfelelően összeállított felszólamlás benyújtása szünetelteti a jelen Cikk 1. §-ában meghatározott elévülési idő folyamatát.

Az elévülési idő attól a naptól folytatódik, amikor a fuvarozó értesíti a felszólamlót felszólamlásának teljes vagy részleges elutasításáról vagy a jelen Megállapodás 46. «Felszólamlások» Cikkének 7. §-ában meghatározott határidő leteltének időpontjától, ha a felszólamlásra a fuvarozó nem adott választ.

Felszólamlásnak ugyanazon az alapon történő ismételt benyújtása nem szünetelteti a jelen Cikk 1. §-ában meghatározott elévülési idő folyamatát.

4. § Az elévülési határidő elmulasztása alapul szolgál a követelés elutasítására.

III. FEJEZET

NEM A FUVARÓZÓ TULAJDONÁBAN LÉVŐ VASÚTI KOCSI FUVARÓZÁSA FUVARESZKÖZKÉNT

49. Cikk

Alkalmazott jog

1. § E fejezet rendelkezéseinek alkalmazása mellett a vasúti kocsi fuvarozásánál ennek a Megállapodásnak egyéb rendelkezéseit is alkalmazni kell, amennyiben azok nem ellentétesek a jelen fejezet rendelkezéseivel.

2. § A fuvarozó és a vasúti kocsi tulajdonosa között megkötött megállapodás a jelen Megállapodás feltételeitől eltérő rendelkezéseket is meghatározhat a vasúti kocsira vonatkozó fuvarozási szerződés feltételeinek szabályozására. E rendelkezések elsőbbséget élveznek a jelen Megállapodás feltételeivel szemben.

50. Cikk

A vasúti kocsi fuvarozása

1. § A vasúti kocsira vonatkozó fuvarozási szerződés megkötését a fuvarlevél bizonyítja.

2. § A fuvarozásra felkínált vasúti kocsin a vasúti kocsik nemzetközi forgalomban való közlekedésének engedélyezését szabályozó előírásokban meghatározott jelöléseknek és feliratoknak szerepelniük kell.

3. § A fuvarozásra felkínált vasúti kocsira értékbevallás nem megengedett.

4. § A feladó és az átvevő az üres vasúti kocsira megkötött fuvarozási szerződést a következők tekintetében módosíthatja:

- 1) megváltoztathatja a vasúti kocsi rendeltetési állomását;
- 2) megváltoztathatja a vasúti kocsi átvevőjét.

5. § Vasúti kocsi fuvarozása esetében Kereskedelmi jegyzőkönyvet csak abban az esetben kell felvenni, ha a fuvarozó a jelen Megállapodás 29. «Kereskedelmi jegyzőkönyv» Cikke 1. §-ának 4. pontjában megjelölt tényállást állapítja meg.

6. § A fuvarozó részére a 31. «A fuvar költségek és bírságok megfizetése» Cikk és a 32. «Az áru fuvarozásával összefüggő többletköltségek» Cikk rendelkezéseinek megfelelően meg kell téríteni valamennyi, a meghibásodás napjáig küldeményenként külön megállapított és megfelelő dokumentumokkal igazolt, a vasúti kocsi meghibásodásával összefüggő többlet fuvardíjat és egyéb költséget, ha a vasúti kocsi meghibásodását kiváltó ok független a fuvarozótól.

7. § A vasúti kocsi kutatására irányuló kérelmet a feladó, az átvevő és a kocsi tulajdonosa nyújthat be.

8. § Az átvevő a fuvarozó által a fuvarozási szerződés alapján számára kiszolgáltatott vasúti kocsival a vasúti kocsi tulajdonosának rendelkezései szerint jár el.

51. Cikk

Felelősség a vasúti kocsi elveszése vagy sérülése esetén

1. § A fuvarozó a vasúti kocsi fuvarozásra való felvételének időpontjától kiszolgáltatásának időpontjáig felelősséget visel annak elveszéséért, sérüléséért, ha nem bizonyítja, hogy ez nem az ő hibájából következett be.

2. § A fuvarozó nem tartozik felelősséggel a vasúti kocsi leszerelhető tartozékainak elveszéséért, ha ezeknek a tartozékoknak a megléte nem volt feltüntetve a vasúti kocsi mindkét külső oldalán.

3. § A vasúti kocsi elveszése esetében a fuvarozó által fizetett kártérítés összege a vasúti kocsi maradvány értékére korlátozódik, amelyet az elveszése időpontjában való kopásának figyelembevételével kell megállapítani.

4. § A vasúti kocsi sérülése esetében a fuvarozó által fizetett kártérítés összege a kocsi helyreállításával kapcsolatos költségek megfizetésére korlátozódik, amelynek összege nem lehet magasabb, mint amely a vasúti kocsi elveszése esetében járna.

52. Cikk

Felelősség a vasúti kocsi által okozott kárért

A vasúti kocsi tulajdonosa felelősséggel tartozik a vasúti kocsi által okozott kárért, kivéve azokat az eseteket, amelyek a fuvarozó vétkessége okán fordultak elő.

53. Cikk

Felszólamlások és keresetek a vasúti kocsi elveszéséért vagy sérüléséért való kártérítés tárgyában

1. § A vasúti kocsi elveszéséért és sérüléséért való kártérítés tárgyában a felszólamlás és kereset benyújtásának joga a vasúti kocsi tulajdonosát illeti meg.

2. § A felszólamlást ahhoz a fuvarozóhoz kell benyújtani, akinek a sérülés vagy elveszés időpontjában a vasúti kocsi a használatában volt.

3. § A felszólamló köteles a felszólamláshoz csatolni a felszólamlást megalapozó dokumentumokat.

IV. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

54. Cikk

Szolgálati Utasítás a Megállapodáshoz

A fuvarozók egymás közötti kapcsolatait a Nemzetközi Vasúti Árufuvarozásról szóló Megállapodás Szolgálati Utasítás (SZMGSZ SZU) szabályozza. Az SZMGSZ SZU nem alkalmazható egyik részről a feladó és az átvevő, másik részről a fuvarozók közötti jogviszony szabályozására.

55. Cikk

Ügyvitel

A jelen Megállapodás és a Szolgálati Utasítás ügyvitelét az OSZZSD Főbizottsága látja el, amely a Vasutak Együttműködési Szervezetének Alapszabályzata, valamint a Miniszteri Értekezlet Ülésszakainak Eljárási Szabályzata és az OSZZSD Főbizottsága Ügyrendjének előírásai szerint végzi tevékenységét.

56. Cikk

A Megállapodás és az SZMGSZ SZU módosításai, kiegészítése és kihirdetése

1. § A jelen Megállapodás és az SZMGSZ SZU a Felek egymás közötti megállapodása alapján módosítható vagy egészíthető ki a Vasutak Együttműködési Szervezete (OSZZSD) illetékes Bizottságának ülésén történő tárgyalás vagy az OSZZSD Főbizottsága útján folytatott levélváltás útján.

Az elfogadott módosítások és kiegészítések a következő év július 1. napján lépnek hatályba, ha azoknak a valamennyi Fél részére történt megküldését követő 2 hónap folyamán valamelyik Félől nem érkezik ellenvetés.

Az illetékes Bizottság által kidolgozott módosításokat az OSZZSD Főbizottsága hagyja jóvá a Miniszteri Értekezlet ülészakára tudomásulvétel céljából történő utólagos előterjesztéssel.

2. § A jelen Megállapodás és az SZMGSZ SZU módosításaira és kiegészítéseire vonatkozó javaslatokat az OSZZSD Főbizottsága és egyidejűleg valamennyi Fél részére kell megküldeni, legkésőbb az illetékes Bizottság ülésének összehívását 2 hónappal megelőzően.

Az OSZZSD Főbizottságának javaslatait, amelyeket e Bizottság ülésén való megvizsgálásra terjeszt elő, a Felek részére legkésőbb e Bizottság ülésének összehívását 1 hónappal megelőzően kell megküldeni.

3. § A módosítások és kiegészítések hatálybalépésének időpontját az OSZZSD Főbizottsága hirdeti ki.

4. § A jelen Megállapodás és az SZMGSZ SZU módosításairól és kiegészítéseiről szóló közleményt az OSZZSD Főbizottsága úgy köteles szétküldeni, hogy azok valamennyi Félhez megérkezzenek legkésőbb a módosítások és kiegészítések hatálybalépését 45 nappal megelőzően.

5. § A jelen Megállapodást, az SZMGSZ SZU-t, valamint a jelen Megállapodás és az SZMGSZ SZU módosításait és kiegészítéseit a Felek nemzeti jogszabályaiban foglaltak szerint kell kihirdetni. A jelen Megállapodás, az SZMGSZ SZU, valamint a jelen Megállapodás és az SZMGSZ SZU módosításainak és kiegészítéseinek kihirdetéséről szóló közleménynek tartalmaznia kell a hatálybalépés időpontját. A módosításokat és a kiegészítéseket legkésőbb azok hatálybalépését 15 nappal megelőzően ki kell hirdetni.

57. Cikk

Hatálybalépés

Ez a Megállapodás 1951. november 1-jén lép hatályba.

58. Cikk

Csatlakozás a Megállapodáshoz

Új Feleknek a jelen Megállapodáshoz való csatlakozását, valamint a jelen Megállapodásból történő kilépést az OSZZSD Alapszabályzata és az OSZZSD Főbizottságának Ügyrendje szabályozza.

59. Cikk

A Megállapodás szövegei

A jelen Megállapodás kínai és orosz nyelven készült. Eltérő értelmezés esetében az orosz nyelvű szöveget kell alkalmazni.

60. Cikk

A Megállapodás érvényessége

A jelen Megállapodást határozatlan időre kötötték.”

3. § Az SzMGSz Mellékletei 2015. és 2016. évi módosításaival egységes szerkezetbe foglalt hiteles orosz nyelvű szövegét, valamint annak hivatalos magyar nyelvű fordítását az 1. melléklet tartalmazza.

4. § (1) Ez a törvény a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

(2)⁶

(3) E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a közlekedésért felelős miniszter gondoskodik.

1. melléklet a 2016. évi CV. törvényhez